

DRAUGAS

PERIODICALS
February 2,
Vol. LXXXVIII

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
TREČIADIENIS - WEDNESDAY, VASARIO - FEBRUARY 2, 2000

*****MIXED ADC 200
S174 P10 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division
Washington DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 02/01/00
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr.23
Kaina 50 c.

Kunigai raginami prisipažinti bendradarbiavę su KGB

Kaunas, vasario 1 d. (BNS) — Lietuvos Katalikų Bažnyčios Vyskupų Konferencijos pirmininkas arkivyskupas Sigitas Tamkevičius dar kartą paragino prisipažinti Bažnyčios tarnus, kurie slapta bendradarbiavo su KGB.

Nuo vasario 1 dienos pradeda dirbti speciali komisija, kuri įgyvendina visuotinį KGB informatorių išaiškinimą. Po pusmetio komisija nepripažinusius ketina viešinti. „Ragu atgailauti tuos, kurie suklydo“, antradienį spaudos konferencijoje sakė arkivyskupas S. Tamkevičius.

Pasak jo, „kunigai buvo verbuojami pažadų ir šantažo pagalba, kai kurie ir neatsilaikė“.

Bendradarbiavę su KGB kunigai raginami prisipažinti komisijai ir apie tai pranešti parapijos vykipui.

Arkivyskupas S. Tamkevičius patikino, kad prieš prisipažinusiuosius nebus imtasi represinių priemonių. „Atvirčiai, pažeminimai pareigose laukia tų, kurie neprisipažina“, teigė arkivyskupas.

Arkivyskupas S. Tamkevičius mano, kad kunigų bendradarbiavimas su KGB labai nevienodas. „Vieni pasirašė, bet nevykdė jokios veiklos ir buvo netgi naudingi Bažnyčiai, kiti labai galėjo kenkti net Bažnyčiai, bet ir tikintiesiems“, sakė arkivyskupas S. Tamkevičius.

Vyskupų Konferencija neišaiškina vertina ir kunigus, buvusius lojalius sovietų sistemai. „Kunigas negalėjo išduoti valstybės paslapties, jis buvo ideologinis ginklas“, mano arkivyskupas S. Tamkevičius.

1992 metais, būdamas Kauno ir Šiaulių parapijų arkivyskupas, S. Tamkevičius ragino kunigus prisipažinti bendradarbiavus su KGB. „Užtektų rankų pirštų parodyti, kiek parapijų kunigų prisipažino“, sakė arkivyskupas. Vyskupų Konferencijos pirmininkas neatmeta galimybės, kad tarp KGB bendradarbių kunigų buvo daug.

Arkivyskupas S. Tamkevičius taip pat ragina prisipažinti ir atgailauti visus tikintuosius, kurie bendradarbiavo su KGB.

Centristai pabrėžia narystės NATO pirmumą

Vilnius, vasario 1 d. (BNS) — Centristų vadas Romualdas Ozolas ragina kaip pagrindinį tikslą išskirti Lietuvos siekį įstoti į Šiaurės Atlanto sąjungą ir išsąjunga, kad „NATO ir Europos Sąjungos reikalų maišymas nieko gero neduoda“.

Antradienį spaudos konferencijoje Centro sąjungos pirmininkas R. Ozolas paskelbė centristų oficialią nuostatą dėl Lietuvos narystės NATO.

Dabartinė Lietuvos užsienio politika grindžiama trimis kertiniais akmenimis — stojimu į NATO, įsijungimu į ES bei gerais santykiais su kaimyninėmis valstybėmis. Šie tikslai nekito pastaruosius septynerius metus.

Centristų pareiškime teigiama, kad Lietuvos priklausymas NATO yra svarbiausia valstybės saugumo sąlyga, be to, Lietuvos narystė sąjungoje sustiprina ir pasaulio saugumą. „Lietuvos įstojimas į NATO yra pirmasis mūsų uždavinys, ir Lietuvos Centro sąjunga kviečia visas politines partijas, visuomenės organizacijas, žiniasklaidą, visus piliečius pagal išgales paremti šį siekį“, sakoma pareiškime.

Anot CS nuostatos, visi Lietuvai užsienyje atstovaujantys pareigūnai „turi aiškiai skirti ir esant reikalui gerai argumentuoti Lietuvos stojimo į NATO ir Europos Sąjungą netapatumą“. „Nors šie du siekliai ir yra bendros integravimosi į Vakarų struktūras strategijos dalys, jų tikslai bei tikslų argumentavimas skiriasi“, sakoma centristų pareiškime.

Spaudos konferencijoje centristų vadas teigė, kad „nuolatinis NATO ir ES reikalų maišymas nieko gero neduoda“. „Eidami NATO ir ES suplakimo keliu, prarandame daug galimybių“, sakė R. Ozolas.

Jo teigimu, įstojimo į Europos Sąjungą veiksmas yra

„derybų galimybių žemė, papildomų galimybių žemė“. R. Ozolas teigė, jog nevalia šių galimybių neišnaudoti. Pasak jo, centristai sieja integracijos į ES reikalus su Ignalinos atominės jėgainės uždarymu ir Lietuvos žemės ūkio padėtimi. Ankščiau centristai buvo pareiškę, kad jiems nepriimtini, kaip neatitinkantys Lietuvos siekių, Lietuvos įsipareigojimai iki 2005 metų uždaryti LAE pirmąjį bloką ir greičiausiai iki 2010 metų — antrąjį.

Pasak R. Ozolo, antrąjį pagrindinį Lietuvos įstojimo į ES sąlyga yra prastas žemės ūkio konkurencingumas. Jo teigimu, žemės ūkio pertvarkymui reikia 10 metų, o tai maždaug sutampa su Lietuvos prisijungimo prie ES „scenarijumi“.

„Nemanau, kad tikslinga karštakošių raginimus remti“, sakė jis, komentodamas klausimą, ar neverta šį mėnesį derybas dėl stojimo į ES pradedančiai Lietuvai pabrėžti savo siekius siekti kuo greitesnio įstojimo į šią organizaciją.

R. Ozolas vylėsi, kad neseniai vyriausiuoju euroderybinių paskirtas viceministras Vygaudas Ušackas tinkamai atstovaus Lietuvai derybose. R. Ozolas džiaugėsi, kad V. Ušackas „nenori ignoruoti partijų, stengiasi rasti konsensusą“.

* Lietuvos pramonininkų konfederacija (LPK) kartu su Užsienio reikalų ministerija vasario 9-15 d. organizuoja stovybą bei kitų imonių vadovų misiją į Kosovą, kur susipažins su galimybėmis dalyvauti Kosovo atstatymo darbuose. Lietuvos imonių vadovų bei specialistų misija rengiasi aplankyti Skopje, Priština ir kitas vietas, kurioms galėtų tiktėti medienos stogams, perdangoms, kitai statybai, taip pat įvairių apdailos medžiagų, medžio plaušo plokščių ir kt.

Nuotr.: Šiuo metu Lietuvos kariai ginkluoti daugiausiai buvusios Sovietų sąjungos gamybos ginklais. Krašto apsaugos ministerijos pareigūnai tikisi, jog netolimoje ateityje karinėse pratybose galima bus naudotis vietinės gamybos ginklais ir šoviniiais. (Elta)

Kariuomenė laukia verslininkų atėjimo į karą pramonę

Vilnius, vasario 1 d. (BNS) — Krašto apsaugos ministerija (KAM) teigia laukianti Lietuvos verslininkų iniciatyvų karo pramonės srityje ir žada pirkti jų produkciją, jei ji atitiks standartus ir keliamus reikalavimus, sakė KA viceministras Romas Kilikauskas, komentodamas šiaulių verslininko planus gaminti imitacinius šovinius.

Dienraštis „Lietuvos aidas“ galimybių neišnaudojo. Pasak jo, verslininkai sieja integracijos į ES reikalus su Ignalinos atominės jėgainės uždarymu ir Lietuvos žemės ūkio padėtimi. Ankščiau centristai buvo pareiškę, kad jiems nepriimtini, kaip neatitinkantys Lietuvos siekių, Lietuvos įsipareigojimai iki 2005 metų uždaryti LAE pirmąjį bloką ir greičiausiai iki 2010 metų — antrąjį.

Įranga būsimai gamyklai jau pagaminta ar nupirktą, o šovinius gaminsiantis automatas gaminamas.

Buvęs Šiaulių apskrities teritorinės gynybos vadas J. Zaturskis teigė dar neturįs garantijų, ar imitacinius šovinius pirsks Lietuvos kariuomenė.

Pasak R. Kilikausko, reikia palaukti, kol gamykla realiai pradės veikti ir bus galima

įvertinti jos produkciją. Viceministro teigimu, jei produkcija bus kokybiška ir pigesnė nei kitų valstybių, Lietuvos kariuomenė turėtų ją įsigyti. Jis pabrėžė, kad KAM viską perka, skelbdama konkursus.

Anot verslininko J. Zaturskio, daugelyje valstybių per pratybas kariai šaudo imitacinius, o ne kovinius šovinius, nes tai gerokai pigiau. Pavyzdžiui, užsienio šovinio kaina yra beveik 2 litai, o imitacinio — pusė lito, tačiau atvežus į Lietuvą, jų kaina būna apie litą.

J. Zaturskis žada imitacinius šaudmenis pardavinėti mažesne kaina. Iš pradžių ketinama gaminti imitacinius šovinius šturmo karabinams „Kalašnikov“, o vėliau ir visų tipų ginklams. Verslininkas tikisi, kad produkcija susidomės latviai ir estai.

Lietuvoje statoma ir valstybinė šovinių gamykla. Gamyklą Kauno pakraštyje numatyta pastatyti vasarą ir dar per kelis mėnesius sumontuoti visus iš Prancūzijos atvežtus įrengimus. 32,5 hektarų teritorijoje numatoma įrengti

pacią gamyklą, 750 m ilgio šaudyklą bei požeminius sandėlius. Šovinių gamybos liniją įdiegs Prancūzijos bendrovė „Sofema“, prancūzai taip pat padės ją sumontuoti ir išmokys personalą dirbti. Gamyklos statybai ir įrangai su vyriausybės garantija iš vieno Prancūzijos bankų yra paimtas beveik 80 mln. litų kreditas.

Kiek kainuos nauja gamykla ir kiek joje dirbs žmonių, dar tiksliai nežinoma. Ten bus gaminami įvairių kalibrų šoviniai Lietuvos ginkluotoms pajėgoms.

Suskaiciuota, kad Lietuvos kariuomenės reikiamai atsargai sukurti šovinių gamyklą turės dirbti maždaug trejus ketverius metus, o po to bus ieškoma rinkų užsienyje.

Atviros Lietuvos fondas parėmė policininkų mokymą

Vilnius, vasario 1 d. (BNS) — Atviros Lietuvos fondas nusprendė paremti policininkų dalyvavimą tarptautinėse mokymo programose ir skyrė daugiau nei 50,000 litų vertę jų paslaugoms apmokėti.

Vykdamas vyriausybės taupymo programą, 2000 metams Policijos departamentui prie VRM nebeskirta lėšų policijos pareigūnų mokymui bei kvalifikacijai kelti. Todėl iškilo grėsmė ir tarptautinėms policijos mokymo programoms, kurias rengia Centrinės ir Rytų Europos policijos kolegijų asociacija bei Šiaurės Baltijos Policijos akademija, nes nedidelė dalis išlaidų šiose programose tenka ir Lietuvai.

Kad nenutrūktų naudingos informacijos srautas ir būtų tęsiama policijos pareigūnų profesinis ugdymas, Policijos departamentas parengė projektą „Policijos mokymas“, kuriam pritarė Atviros Lietuvos fondo valdyba.

Policijos departamento generalinis komisaras Visvaldas Rackauskas ir Atviros Lietuvos fondo direktorė Diana Vilytė pasirašė sutartį, kuria fondas departamentui paskyrė paramą Lietuvos pusei tarptautinėse policijos mokymo programose finansuoti.

Policijos departamento atstovas spaudai Šarūnas Skapčiūnas sakė, kad Atviros Lie-

Dūma nevilkins Lietuvos ir Rusijos valstybės sienos tvirtinimo

Vilnius, vasario 1 d. (BNS) — Rusijos ambasadorius Lietuvoje Juri Zubakov teigia, kad Lietuvos ir Rusijos valstybės sienos sutarties patvirtinimas bus vienas pirmųjų klausimų, kuriuos svarstys naujoji Rusijos Dūma.

Tai jis sakė antradienį susitikęs su Lietuvos vidaus reikalų ministru Česlovu Blažiu bei kitais aukštais VRM pareigūnais.

1997 m. spalį pasirašytą sutartį dėl Lietuvos ir Rusijos valstybės sienos Lietuva patvirtino 1999 metų spalio 19 dieną.

J. Zubakov ministrui sakė neabejojantis, kad Dūmos sprendimas bus teigiamas, ir siūlė jau dabar pradėti pasirašymą pažymėti sieną su Karaliaučiaus sritimi.

Aptariant Lietuvos ir Rusijos galimą nelegalių emi-

grantų grąžinimo sutartį, ambasadorius pritarė VRM vadovybės mintims, kad tokia sutartis yra labai reikšminga dvišaliams santykiams. Diplomatas patikino, kad užtrukęs šios sutarties rengimas tikrai priklausys nuo Lietuvos ir Rusijos santykių, bet nuo kitų Rusijos susitarimų su trečiosiomis valstybėmis.

J. Zubakov tvirtino, jog neseniai pasirašyta Rusijos ir Baltarusijos sutartis nieko nepakeis Lietuvos ir Baltarusijos pasienyje — šią sieną ir toliau saugos Baltarusijos pasieniečiai.

Susitikime buvo aptarti ir kiti abiejų valstybių aktuali reikalai, susiję su veiksmų derinimu kovojant su organizuotu nusikalstamumu, ypač atkreipiant dėmesį į prekybą narkotikais, transporto vagystes bei migracijos veiksmų kontrolę.

Rusai kritikuoja Lietuvos sprendimą registruoti kagėbistus

Maskva, vasario 1 d. („Interfax“-BNS) — Lietuvos valdžios sprendimas, kad nuo vasario 1 dienos asmenys, bendradarbiavę su buvusios Sovietų Sąjungos specialiosiomis tarnybomis, privalo prisipažinti ir registruotis, gali pažeisti svarbiausias tarptautines normas, mano Rusijos Federacijos žmogaus teisių igaliotinis Oleg Mironov.

Tai pažymima pirmadienį išplatintame O. Mironov spaudos tarnybos pranešime.

Lietuvos Seimo priimtu įstatymu numatoma, kad jeigu tokie asmenys nepripažins savo noru, atitinkami duomenys apie jų ankstesnę veiklą bus viešai paskelbti, ir jiems 10 metų bus draudžiama dirbti valstybinėje tarnyboje bei kai kuriose įstaigose.

„Kyla realus pavojus, kad Lietuvos valdžios veiksmai ga-

li pažeisti visų piliečių teises ir laisves, įtvirtintas pagrindiniuose tarptautiniuose dokumentuose“, sakoma O. Mironov komentare. Pasak jo, remiantis Tarptautinių pilietinių ir politinių teisių paktu, kiekvienas žmogus turi teisę būti apgintas nuo neteisėto pasikėsinimo į jo garbę ir reputaciją. Šiuo paktu draudžiama bet kurio pobūdžio diskriminavimas ir nuotėmis, kad kiekvienam pilietui be nepagrįstų apribojimų turi būti leidžiama savo šalyje dirbti valstybinėse įstaigose bendromis lygybės sąlygomis.

Taip pat kyla grėsmė, kad Lietuvos gali būti pažeistos atitinkamos Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių gynybos konvencijos nuostatos, pažymima Rusijos Federacijos žmogaus teisių igaliotinio pranešime.

Lietuvos prekyba europėja dėka krizės Rusijoje

Vilnius, sausio 28 d. (Elta) — Praėjusių metų užsienio prekybos struktūros pasikeitimai rodo, kad Lietuvos užsienio prekyba staiga tapo labai europietiška. Tai labiausiai nulėmė finansinės Rusijos krizės sąlygotas produkcijos eksporto sumažėjimas — 49,5 proc. bendro Lietuvos eksporto. Eksportas į NVS sudarė 18,9 proc., eksportas į Rusiją sumažėjo 64,7 proc. Pagal vie- nuolikos praėjusių metų mėnesių duomenis, Rusija pagal eksportuotų prekių apimtį užėmė trečią vietą po Vokietijos ir Latvijos.

A. Kubilius mano, kad 1998-ieji Lietuvai galėjo būti ypač palankūs metai, jei ne Rusijos krizė, kuri sukėlė ilgalaikį ekonominį nuosmukį ir tebesitęsia iki šiol.

KALENDORIUS

Vasario 2 d.: Kristaus Pasaugimo. Kanydas, Kornelijus, Kotryna, Valdemaras, Vandenė.

Vasario 3 d.: Šv. Blažiejus, Šv. Angaras, Blažys, Radvilas, Radvilė, Oskaras, Asta.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė j.v.s. Irena Regienė

LSS VADOVYBĖS PAREIGŲ PERDAVIMO PROGRAMA

Atvykstančiais pasiropina
šakų vadijos.

Posėdžiuose dalyvauja abiejų
kadencijų pareigūnai (uni-
formuoti)

Penktadienis:
2000 m. vasario 4 d.
Visi dalyviai suvažiuoja ir
apsistoja Susse Chalet Boston,
MA.

2000 m. vasario 5 d.
Dalyviai: Abiejų kadencijų
Brolijos ir Seserijos V.S.;
A.S.S. ir A.S.S. pirmininkas,
Dvasios vadovai; Atlanto raj.
vadas ir vadė elect; Garbės
teismo ir Kontrolės komisijos
pirmininkai.

Svečiai: LSS abiejų Tarybų
ir Pirmųjų narių šakų V.S. ir
A.S.S. pirmininkas, pavaduo-
tojai, rajonų vadai ir atstovai,
abiejų kadencijų LSS parei-
gūnai, Bostono tūntininkai, jų
vadijos, skautininkai, -ės ir vi-
suomenė.

8 v.r. — Pirmijos posėdis.
9 v.r. — Tarybos posėdis.
10 v.r. — Pareigų perdavimas.

12 v. p.p. — Pietūs.
1 v. p.p. — Pareigų perdavi-
mo tęstinumas.

4 v. p.p. — Šv. Mišios.
5 v. p.p. — Laisvalaikis
6 v. p.p. — Vakarienis.
8 v. v. — Skautiška vaka-
ronė.

PAREIGŲ PERDAVIMO PROGRAMA

(Pareigų perdavimas, pra-
dedamas 10 v.r. ir baigsis 4 v.
p.p. su vienos valandos pietų
pertrauka).

10 v.r. — Pareigų perda-
vimas:

Himnas
Invokacija
Atidarymas, v.s. Birutė Ba-
naitienė

Apdovanojimai LSS ordinais
Brolijos V.S. pareigų perda-
vimas, v.s. fil. Albinas Sekas
Seserijos pareigų tęstinu-
mas, v.s. fil. Rita Penčyliienė
A.S.S. vadijos pirm. pareigų
tęstinumas, v.s. fil. Rimantas
Griškėlis

Garbės teismo pareigų per-
davimas, v.s. Danutė Keršienė
Kontrolės komisijos pareigų
tęstinumas, j.s. Algis Jonušas
Atlanto raj. vado pareigų
perdavimas, v.s. Bronius Naras
Tarybos pirmininkės žodis,
v.s. Birutė Banaitienė

Sveikinimai
Užbaigiamoji mintis
„Lietuva brangi“
Po pareigų perdavimo:
4 v. p.p. — Šv. Mišios
5 v. p.p. — Laisvalaikis
6 v.v. — Vakarienis
8 v.v. — Skautiška vakaronė

SKAUTŲ VYČIŲ KŪČIOS CLEVELANDE

Mūsų vyčiai, kaip išeina
Ir užtraukia smagią dainą,
Skamba miškas ir kalnai,
Žengia Lietuvos vaikai!

Kadaise Lietuvoje mūsų
skautai žvelgė tik ateitin, nes
vos tik buvo pradėję veikti.
Bet baigus XX šimtmetį, jau
turime malonius praeities pri-
siminimus. Štai prisimenu
1931 metų Kalėdų laiką Kau-
ne. Kūčias visi tada švėsdavo
seimose. Kauno tuntas
surengė kalėdinę iškilą ir
Ažuolyną. Šiltai apsirengę,
skubėjome nešini po žvakutę
arba kalėdinį eglutės papuo-
šalą. Radome aikštelėje au-
gancią eglę ir ją papuošėme.
Temstant uždegėme žvakutes
ir giedojome kalėdines gies-
mes.

O štai dabar jau turime Cle-
veland, OH, skautijos 50 metų
veiklos prisiminimus. Tarp jų
yra ir „Pilėnų“ tunto skautų
kūčių tradicija. 1968 metais
Šv. Jurgio parapijoje buvo su-
rengtos pirmosios skautų kū-
cios. 1999 m. gruodžio mėne-
sio Advento ketvirtiojo sekma-
dienio pavakary skautai ir
skautės bei jų tėvai gausiai
suvažiavo į Dievo Motinos pa-
rapijos svetainę. Joje mūsų
laukė puošni eglaitė ir stalai,
apkrauti suneštiniais kūčių
valgiais.

Kūčias pradėjus „Pilėnų“
tuntininkas v.s. Remigijus
Belzinskis pakvietė apie tai
papasakoti 1968 m. kūčių pra-
dininką s. Vytautą Staškų. Iš-
girdome anų dienų prisimini-
mus. Vėliau skautai vyčiai su
uždegtomis žvakutėmis skaitė
tradicinius kūčių skaitinius.
Dvasios vadovas s. kun. Gedi-
minas Kijauskas, SJ, sukal-
bėjo kūčių skaitą maldą, pau-
laimino jų valgius. Kūčių daly-
viai lauzė kalėdačius, linkėjo
vienas kitam laimės ir gėrio,
rinkosi patiekalus nuo vaišių
stalo.

Sesės s. Vilija Klimienė ir s.
Virginija Rubinski papasakojo
Kūčių senovinius papročius
bei padavimus, šiaudelių iš po
staltiesės traukimą ir pan. Jos
surengė senovinius žaidimus
su pavieniais batais, suderin-
damos „būsimas poras“. Sk.
vyčiai Rimui Bilianui grojant
akordeonu, sugiedotos kalėdi-
nės giesmės. Ir niekam nepa-
stebėjus, per kamina svetainę
atkeliavo Kalėdų senelis.
(Tiesa, kažkas aiškino, kad
jau buvo sk. vytis Linas Bi-
liūnas). Jis ne tik mažiūlius
apdalinė dovanelėmis, bet
apeidamas visus stalus, kiek-
vienam įteikė po šokoladėlį su
užrašu. Man teko: „Sveikata
geresnė, negu galvoji. Nesirū-
pink ir džiaukis šia diena!“
Ačiū, mielas Seneli, už tokių
graziųjų linkėjimus.

Dėkui mieloms sesėms ir
mieliems broliams už tą nuos-
tabų Kūčių vakarą.

Ger. J.

Iš „Dirva“, 2000.1.18

SKAUTIŠKI RENGINIAI

Čikagoje

Vasario 5 d. — Slidinėjimo
iškilą į Wilmont, Wisconsin.

Kovo 5 d. — Tradicinė
skautų ir skautėjų Kaziuko
mugė Jaunimo centre.

Clevelande

Kovo 19 d. — Clevelando
skautijos tradicinė Kaziuko
mugė Dievo Motinos parapi-
joje.

Gegužės 27 d. — Clevelan-
do skautija minės savo veiklos
50 metų sukaktį.

Toronto

Kovo 5 d. — Šv. Kazimiero,

Iškilmingon Klaipėdos dienos sueigon atgyvuoja šaunios „Nerijos“ jūrų skautų tunto ūdrytės.

NUPLAUKUSIŲ DIENŲ AIDAI

J.v.s. BRONIUS JUODELIS
(Iš knygos „Kelionė į nežinią“)

(Tęsinys)

Vokietijos žemėje

Pavargome žygiuodami be
sustojimo. Keliu pirmyn ir at-
gal lakstė vokiečių kariškos
mašinos, todėl žygiuoti reikėjo
jau numindžiota pakelės zole.
Niekas nekomandavo už-
traukti dainą, nuo kurių dar
taip neseniai skambėjo Mari-
jampolės gatvės. Ten jautėmės
esą šeiminkai, o čia buvome
keleiviai į nežinią, begliai nuo
raudonojo tvano.

Žygis baigėsi Pilau mieste-
lyje, kur mus pasitiko žan-
darmerija ir susodino į ka-
rišką autobusą. Pavargusios
kojos atsigavo. Kur mus veža?
Pasukome į plentą su kelio ro-
dykle „Koenigsberg“, bet jo
deja, neprižiūvome: autobu-
sas suko į Rytus. Pirmą kartą
mačiau Rytprūsius. Liepų ei-
lėmis apsidintas plentas at-
rodė kaip parko aleja. Lygu-
mose dunksojo baltos ūki-
ninkų sodybos, raudonavo čer-
pių stogai. Niekur nesimatė
lūšnų ar šiaudinių stogų; visi
namai mūriniai, lyg milžino
rankomis atkelti iš miestų ir
išdėlioti it jurginų krūmai

KAUNE SKAMBĖS GERIAUSI SKAUTŲ BALSAI

Per pusantro šimto skautų
iš visos Lietuvos varžysis re-
spublikiniame skautų dainų
konkurse „Grazių dainelių
daug girdėjau“, kuris šešta-
dienį vyks Kauno „Aušros“
gimnazijoje. Konkursas skiria-
mas Lietuvos Skautijos atkū-
rėjų ir puoselėtojų Felikso Ša-
kalio (1917-1998) atminimui.

Net keturios skautų drau-
govės iš Kauno — „Aušra“,
„Medeina“, „Pavasaris“ ir „Bi-
tutė“, tapusios laureatėmis
Kauno apskrityje, dalyvaus
finaliniame konkurse.
Pasak Lietuvos Skautijos in-
formacijos ir ryšių su visuo-
mene skyriaus vedėjo Ramono
Žilionio, dainavimas skautų
ugdymo programose užima
svarbią vietą. „Tai mokymo
priemonė, kuri padeda jau-
nam žmogui pažinti save,
bendrauti su aplinka. Ko ne-
gali pasakyti — gali padainuo-
ti“, — sako R. Žilionis.

Lietuvos skautijos atkūrėją
F. Šakalį visą laiką lydojo dai-
nos. Jis redagavo skautiškus
dainynėlius, sukūrė Lietuvos
skautijos himną bei daugelio
stovyklų dainas.

skautų ir skautėjų globėjo
šventė Prisikėlimo parapijos
šventovėje, o parapijos salėse
— Kaziuko mugė.

STOVYKLOS

Liepos 15-26 d. — Čikagos
skautų ir skautėjų stovykla Ra-
ko stovyklavietėje, Custer, MI.

bekraščiame darželyje.

— Kas iš jų liks, kai čia
užplūs raudonieji barbarai? —
atsiduso Antanas.

— Baisu ir pagaltoti. Gal
savo sodybas vokiečiai kitaip
gins. Ne taip, kaip Zemaitiją.
Viltis, kad frontas stabilizuo-
sis prie Nemuno, kad vokiečiai
su naujais ginklais atsilaikys,
atgijo iš naujo.

— Vokiečiai negali atiduoti
tokio gražaus, kultūringo
krašto raudoniesiems ir jų te-
rorui, — prisiminėm bolševikų
bėgimą, žudynes ir naikinimą
po pirmosios okupacijos. Ta-
čiau atidavė karą pralošę.

KARO AUDRAI PRAEJUS

Pasibaigė antrasis pasauli-
nis karas besigrozint Alpių
kalnais Tirolyje. Prasidėjo
„dypukų“ dienos stovyklose.
Gimnazijos užbaigimas nuve-
dė į Kempteno lietuvių stovyk-
lą, įsijungiant į skautiškąją
„Tėviškės“ tunto veiklą.

Vasara su „Perkūnu“

Prie Kempteno nebuvo nei
jūros, nei ežero. Netoliese
tekėjusi nedidelė upė jūriniam
skautavimui netiko. Didelis
Nyderlandhofeno ežeras buvo
už penkiolikos kilometrų, prie
geležinkelio stoties. Ten va-
žiudavome išskylauti ir mau-
dytis. Į draugovės sueigas po-
kalbiam pasikviesdavome
Kempteno stovykloje gyvenusių
profesorių skautininką Ste-
poną Kolupailą, didelį van-
dens sporto entuziastą.

— Gaila, kad neturime bai-
darių, — apgailestavo profe-
sorius. — Septynių kilometrų
ilgio Nyderlandhofeno ežeras
būtų gera pradžia vandens
skautų veiklai.

— Buvau jūrų skautu Zara-
suose. Ten panašūs ežerai. Ir
valti turėjome, — prisiminiau
anas dienas tėviškėje.

— Ir čia tiktų valtis. Koman-
dinė. Su tuzinu irklų.

Pazinėjome kelis paežerės

švabus — jie turėjo tik dvirk-
les valtelės, kurias mums pas-
kolindavo už amerikietišką
kavą. Apie komandinę valtį
galėjome tik pasvajoti.

— Vyrai, stovyklos sandėlyje
guli vokiečių karinis „šturm-
botas“, — apie netikėtą radinį
paskelbė Laimis.

— Puolamoji valtis? Ar ir
motorą turi? — paklausiau.
— Be motoro. Bet didelė,
tikrų irklams.
Bėgome apžiūrėti radinį.
Valtis iš tikrųjų buvo didelė.
Ji galėjo būti komandinė su
aštuoniais ar dešimčia irklų,
gale vairą pridedus. Tik kaip ją
gauti? Kaip pertvarkyti?

— Aš žinau, kaip gauti, —
dėstė Leonas. — Iš IRO. Per
administratorių Vytautą Dai-
lidę, kurį tėvas gerai pažįsta.

Valtį gavome. Vytautas Dai-
lidė pasiūlė ją pertvarkyti IRO
dirbtuvėse, pridant bortus,
suolus, vairą ir irklus. Po ke-
turių iš abiejų pusių.

— Kokiu vardu krikštysime?
— Perkūno vardu, — suta-
rėme.

Valties pertvarkymo darbai
užtruko visą mėnesį. Mūsų ko-
mandinei valčiai reikėjo igulus
— devynių jūrininkų. Ne kiek-
vienas tiko būti jūros skautu.
Tik smarkūs, drąsūs, kartais
padykę skautai geriausiai tiko
jūriniam skautavimui. Juos
nesunkiai surinkau iš „Ge-
ležinio vilko“ draugovės ir „pa-
grobiau“ kelis vilkiukų drau-
govės skiltininkus. Tunte su-
formavome atskirą jūrų skau-
tų „Perkūno“ valtį su globėju
profesoriu, sktn. S. Kolupai-
la.

Vidurvasarį baigėsi valties
remontas. Jos priekyje, ant
dengto denio, baltavo jūrų
skautų ženklas ir plevėsavo
gairėle-vimpelas. Gale švietė
valties pavadinimas „Perkū-
nas“. Atejo krikšto diena.
Valtį sunkvežimis nuleido į
Nyderlandhofeno pakrantę, iš-
nuomota iš švabo ūkininko.
Įgula, man vadovaujanti, laukė
išsiriškiavusi. Į krikštynų iškil-
mes atvyko abiejų tuntų sesės
ir broliai. Atvyko ir valties
krikšto tėvai prof. sktn. S.
Kolupaila su sesių „Merkinės“
turto tūntininke O. Puzinaus-
kienė.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays
following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan.
2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago,
IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5589.

Matindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesaujame. Prie
pavardės ir adreso, siūdami laikraštį patyrimo, iki kada pnumerate
galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šetadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant i Lietuva:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šetadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šetadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausias redaktorius — Danutė Bindokienė
Administratorius — Valentinas Krumpis
Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šetadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šetadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį netaisako. Skelbimų kainos atsiunčiamos,
gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisyso nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesusago.

Siunčiant prašome pasiikyti kopiją.

— Krikštą irklų gerbk! Valtį
atstumk! — komandavau.

Sampano butelis (deja, tik
su vandeniu) sudužo į valties
ragą. Įgulai užgulus irklus,
nuo kranto atstumas „Perkū-
nas“ jau plėšė ežero bangas.

— Žuvusius gerbk! Vainiką
leisk! — pasigirdo nauja ko-
manda, nuplaukus kiek to-
lėliau. Sunkus ažuolų lapų
vainikas panėrė į bangas, pa-
gerbiant žuvusius brolius tē-
vyneje.

(Bus daugiau)

VYDŪNO „MANO TĖVYNĖ“

„Prisilietimo prie tėvynės žė-
mės nepakanka, kai nori išvys-
ti visą jos veidą, pagrindinius
jo bruožus. Reikia skristi virš
jos. Tuomet pamatysi“.

Akademinių Skautų sąjūdžio
nariai 1952 m. kovo 23 d. Či-
kagoje įkūrė Vydūno fondą,
kuris remia lietuvių studentų
studijas ir liuanistiką. Fon-
das skiria literatūrines premi-
jas pradedantiems rašyto-
jams, remia kultūrinius jauni-
mo darbus, renka aukas ver-
tingų knygų leidimui.

Vydūno fondas Čikagoje su-
mokėjo už Vydūno knygos
„Mano Tėvyne“ perspausdini-
mą. Tai Tėvynės pažinimo,
meilės ir literatūros leidinys
jaunimui. Šią knygą fondas
padovanojo Lietuvos mokyklų
bibliotekoms. Švietimo ir
mokslo ministerija nuosirdžiai
dėkoja už dovaną Vydūno fon-
do valdybos pirmininkui Vy-
tautui Mikūnui ir tiki, jog ir
ateityje bendradrabišiusme
ugdydami jaunąją kartą.

Edita Sederevičiūtė
ŠMM Pagrindinio ir viduri-
nio ugdymo skyriaus vyriausioji specialistė

Iš Švietimo ir Mokslo minis-
terijos informacinio leidinio

ARAS ŽIJOBA, M.D.
INDRE RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0090
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

DR. PETRAS KISIELIUS
INKSTU, POSLES, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health,
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2808

BIRUTĖ L. PUMPUTIS, M.D.
Fellow: American Academy of
Family Practice
SEIMOS GYDYTOJA
320 W. 61st Ave., (219) 947-5279
Hobart, IN 46342 Fax (219) 947-6238

NILOLĖ STANKEVIČIŲ, M.D.
Board Certified, Internal Medicine
Valandos įvairių paslaugų
Holy Cross Professional Pavilion
3 fl. South
Lithuanian Plaza Ct. at California Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 773-471-7879

TERESE KAZLAUSKAS, M.D.
Valių gydytoja
900 Ravinia Pl., Orchard Park, IL
Tel. 708-349-0867.
Priklauso Palos ir Christ ligoninėms.
Nuolaida naujai atvykusiems.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyt. su Northwestern-unto
diplomui, lietuviams sutarkys dantis
už prieinamą kainą. Pacientai
primami absoliučiai punktualiai.
Susitarimai (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8260

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-6101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — SIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

EDMUNDAS VIZNAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kauno lietuviški
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-228-9965
Valandos pagal susitarimą

ASYA SEGALENE, M.D.
Rush University Consultants in
Allergy and Immunology
Konsultacijos suaugusiems ir
vaikams, sergantiems astma,
sinusitu, kvėpavimo takų ir
imunologinėmis ligomis,
alergiškais maistui, vaistams,
vabzdžių įkandimui bei įvairioms
aplinkos sukeltoms alergijoms.
Dr. Segalene sėkmingai suderina
medicininį išsilavinimą JAV su
dideliu patyrimu Europoje ir JAV.
Kalba lietuviškai, rusiškai ir lenkiškai.
1725 W. Harrison St.-207
Chicago, IL 60612
Tel. 312-942-8296.

Kempteno jūrų skautų „Perkūno“ irklinė valtis Niederzohnhofen ežere, Vokietijoje, 1947 m. rugpjūtį 8 d.

APIE PADĖTĮ LKD PARTIJOJE

ZIGMAS ZINKEVIČIUS

Prieš porą mėnesių pasikeitė LKDP vadovybė. Senoji, nusmukdusi partijos populiarumą nuo 16 proc. iki 2 proc. su truputį, neteko pasitikėjimo ir todėl nebeįsitraukė įvyko vadovybės kaita, kaip dažnai atsitinka pasaulio lyje. Su tuo reikia susitaikyti ir visiems bendrai toliau dirbti. Deja, taip neįvyko. Rinkimus pralaimėjusieji griebėsi šmeižto ir įžeidinėjimų kampanijos.

Tapes partijos pirmininku, nuo pat pirmos dienos daugiausia jėgų skyrė vienai kampanijai. Pralaimėjimo nebuvo atstumi, bet kvietiami bendradarbiauti. Liko tas pats valdybos pirmininkas ir dalis narių. Galėjo likti ir daugiau, bet kiti patys atsisakė būti ir valdybą renkami. Tarp tokių buvo V. Bogušis su buvusiu partijos pirmininku A. Saudargu. Pirmasis visai nepanoro bendradarbiauti, antrasis laikosi nuolat.

Siekdamas vienybės, pasiūliau susilaikyti nuo psichologinių provokacijų ir tarpusavio įžeidinėjimų moralizacijai, raginau sudaryti paritetą pagrindais iš abiejų pusių atstovų komisiją, kuri parengtų bendrą vienybės deklaraciją. Iš savo pusės ir tą komisiją pasakydama A. Lizdenį, V. Lamanauką, A. Šimėną ir D. Vilimą. Deja, kita pusė ir tai neregavo. Dar daugiau. Netrukus V. Bogušis, A. Kašėta ir M. Šerienė demonstratyviai išstojo iš Seimo krikščionių demokratų frakcijos ir įstojė į savąją frakciją. Greit jų pėdomis pasėkė F. Palubinskas. Nepaisydami statuto reikalavimų, jie sukurė vadinamąjį bloką. Ar tai ne partijos skaldymas?

Pastaruoju metu teko daug važinėti po provinciją ir įsitikinau, kad skaldymas palietė tik partijos viršūnę. Provincijoje to proceso iš esmės nėra. Kiliniai partijos nariai apie skilimą nemato ir girdėti. Jie asmenis, grasinančius atsisakyti, traktuoja kaip LKDP atplaisas. Iš tikrųjų taip ir yra.

Pastangos suburti atskilusių viršūnę bendram darbui neduoda vaisių. Įsitikinau, kad nenorė vienybės prieštastis yra tai, jog skaldytojams labiau už partiją ir net už Lietuvą rūpi savoji karjera. Jiems partija — tai tik priedanga. Svarbiausia — tūto patekti į Seimą. Visa kita tik antraeilis dalykas. Dėl to tarsi „modernių“ blokas net nežada dalyvauti sąvaldybių rinkimuose. Jiems rūpi tik patekimas į Seimą, daugiau niekas.

Esant tokiai padėčiai, pastangos grąžinti atsikyrusius partijos veikėjus primena

kovą su vėjo malūnais. Nei vieno iš skaldytojų nesame pašalinę iš partijos ir to daryti nežadame. Pora iš jų jau patys pasitraukė. Tai Aidas Palubinskas (F. Palubinsko sūnus), ta proga žiniasklaidoje prikalbėjęs visokių niekų apie partiją, ir buvęs Šiaulių skyriaus pirmininkas Jovaišis, palikęs savo įpėdiniui praskolintą skyrių.

Toliau pateiksiu informaciją apie dabartinę mūsų veiklą. Pertvarkome partijos struktūrą provincijoje ryšium su administracinio Lietuvos susiskirstymo pokyčiais. Steigiam naujus skyrius. Pastaruoju metu į partiją įstojo apie 350 naujų narių. Tai daugiausia jaunimas, ir tuo labai džiuginamės. Pats svarbiausias šiuo metu mūsų darbas — pasirengimas savivaldybių rinkimams. Tenka skubėti, nes sešioji valdyba šį darbą neleistinai nuvilkino, paliko mums, jo nepradėjusi. Ne už kalnų ir rinkimai į šį Seimą. Šį kartą bus nelengva peržengti 5 proc. barjerą, bet tikimės tai padaryti. Siekdami to tikslo, emėmės aktyvios veiklos. Dabar daug važinėjame po provinciją, susitikinėjame su bosimais rinkėjais. Sekasi neblogai. Svarbiausia kliūtis — lėšų agitacijai trūkumas, dažnai ribojantis mūsų galimybes. Šiaip jau darome, kas įmanoma esamomis sąlygomis.

Iš kitų dabartinės mūsų veiklos sričių minėtina, kad stengiamės atgauti prarastą partijos įtaką Lietuvos švietimui ir patriotiniam bei katalikiškam jaunimo auklėjimui. Bet tai daryti labai sunku. Keliamės aikštėn ydingai vykdomą mokytojų profesinio tobulinimo ir su jais susijusių kaimo mokyklų (vienintelių ten kultūros židinių!) naikinimą, apskritai neapgalvotą mokyklų pertvarkymą, ypač žalingą Pietryčių Lietuvai, kur lietuviškos mokyklos yra sparčiai praugančios ir joms negali būti taikomas tos pačios mokyklų normos, kaip likusioje Lietuvos dalyje. Stengiamės įtakoti kitų dabartinės švietimo sistemos negerovių šalinimą: pasisakome prieš mokytojų peratstatymo stabdymą, atlyginimų mokytojams mažinimą, ŠMM vadovybės siekimą už savo nesėkmes atsakomybę suversti mokyklų vadovams ir pan. Stengiamės įtakoti ir kitas Lietuvos gyvenimo sritis, kovoti prieš išsiskirojusias negeroves, sovietinių palikimą.

Iš partijos vidaus persitvarkymo dalykų minėtinos mūsų pastangos laikraštį „Apžvalga“ padaryti visos partijos, o ne „grupės draugų“, organu. Pertvarkėme redakciją. Dabar šiame laikraštyje galės laisvai reikšti savo nuomonę skirtingai mąstantys žmonės, nebus ribojamasi viena pažiūra, kaip buvo iki šiol. Laisvų ir vadovybės cenzūruojamų noretume matyti taip pat „Tėvynės sargą“. Tai tik keli svarbesni veiklos momentai.

Vilniuje prie Seimo rūmų sausio 13-oios laisvės gynėjams atminti paminklas. Nuotr. Eltos

KLADŽIOJA BANKROTO ŠMĖKLA

Skola vaistinėms siekia 85, o vaistinių skola tiekėjams — 150 mln. litų.

Lietuvos farmacininkai perspėja, kad bet kurią dieną gali nutrūkti vaistų tiekimas. Lietuvos vaistinių asociacija „Provincia“ jau informavo Ligonų kasas, kad kai kuriose vaistinėse jau nebėra gyvybiškai svarbių vaistų insulino, kraujo krešėjimą reguliuojančių vaistų.

Santariškių vaistinė, teikianti medikamentus Onkologijos centrui, Vilniaus universitetinei vaikų ligoninei, kitoms didiosioms sostinės gydymo įstaigoms, jau nebeturi operacijoms reikalingų narkotinių, dezinfekcinių medžiagų, injekcinių tirpalų.

„Vežu sergantiems ligoniams negalima duoti vaistų. Kitose vaistinėse Santariškėse tokių vaistų nebūna“. — „Lietuvos rytui“ sakė vaistinės direktorė Ramutė Balčiūnienė. Jos duomenimis, kai kuriose ligoninėse dėl gyvybiškai svarbių vaistų trūkumo jau stabdomos operacijos.

Santariškių vaistinė iš Ligonų kasos, gydymo įstaigų negauna 1,5 mln. litų.

P pinigų už pristatytus vaistus neatgaunantys didmenininkai laiku neatsiskaito su gamintojais, o šie atsisako toliau tiekti vaistus.

Santariškių vaistinės direktorė R. Balčiūnienė teigė, kad,

ne „grupės draugų“, organu. Pertvarkėme redakciją. Dabar šiame laikraštyje galės laisvai reikšti savo nuomonę skirtingai mąstantys žmonės, nebus ribojamasi viena pažiūra, kaip buvo iki šiol. Laisvų ir vadovybės cenzūruojamų noretume matyti taip pat „Tėvynės sargą“. Tai tik keli svarbesni veiklos momentai.

be Ligonų kasos įsiskolinimo už parduotus kompensuojamuosius vaistus, vaistinės spaudžia sumažėjusį prekybą vaistais — žmonės nebeturi pinigų net ir vaistams.

Valstybinės ligonių kasos direktorius Saulius Janonis pripažino, kad dalis šalies vaistinių gali bankrutuoti, tačiau jam ši problema neatrodė labai svarbi. „Tegul bankrutuoja. Ir taip tų vaistinių begalė pristeigta“, — valdininko nuomonė.

Lietuva nebeturi pinigų normaliai gyventojų sveikatos priežiūrai. Netrukus nesunkiai sergantis Lietuvos gyventojas turės laukti kol gydymo įstaiga gaus lėšų juos gydyti, o gal tapti chroniškai ligoniu. Valstybinė ligonių kasa jau parengė apmokėjimo tvarką, pagal kurią šalies gydymo įstaigos turės įprastą tvarką teikti tik būtinają mediciną pagalbą.

Ekspertai teigia, kad jei lapkritį ir gruodį išsilaikys tos pačios lėšų stygiaus tendencijos, šiemet Lietuvos sveikatos apsaugos sektorius bus finansuojamas penktadaliu mažiau, nei buvo numatyta. Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžetas šiemet vykdomas vos 80 proc. „Sodra“ yra gavusi per 90 mln. litų įmokų, skirtų Ligonų kasai, tačiau šias lėšas panaudojo pensijoms ir kitoms pašalpoms išmokėti. „Sodra“ Ligonų kasai iš viso skolinga 140 mln. litų, valstybės biudžetas — 56 mln. litų. Ligonų kasos įsiskolinimas gydymo įstaigoms už suteiktas medicinines paslaugas jau siekia per 150 mln. litų.

Dėl lėšų trūkumo daugelis Lietuvos gydymo įstaigų darbuotojų yra priversti išeiti nemokamų atostogų, tačiau

dirba toliau be atlygio.

Pasak Lietuvos sveikatos apsaugos darbuotojų profesinės sąjungos vadovės Aldonos Baublienės, jau beveik visos šalies gydymo įstaigos kuria antikrizinius planus. Svarstoma, ar dėl lėšų trūkumo visiškai nutraukti planinę pagalbą ir išleisti didžiąją dalį darbuotojų nemokamų atostogų.

Tuo tarpu Sveikatos apsaugos ministerija kuria naujas institucijas — nuo kitų metų pradžios nuspręsta įkurti naują Visuomenės sveikatos priežiūros tarnybą. Vien šios tarnybos darbuotojų mokes fondui teks skirti apie 0,5 mln. litų.

R. Jakutytė

*** Socialinės garantijos Lietuvoje teikiamos tik nuolatiniams gyventojams ir asmenims, turintiems leidimą nuolat gyventi Lietuvoje, arba kai tai yra numatyta tarptautinėse sutartyse. Migracijos departamentas išduotas leidimus laikinai (iki 1 metų), apsigyventi Lietuvoje nesuteikia asmenims teisės į socialines išmokas ar lengvatas. O teisė į kai kurias išmokas siejama ir su pilietyste. Į Socialinės apsaugos ir darbo ministeriją kreipiasi nemažai žmonių, pageidaujanti gauti pensijas ar kitas pašalpas bei išmokas, kurių dydis tarp mokamų NVS valstybės ir Lietuvoje skiriamų iki 10 kartų, todėl turintys leidimus laikinai apsigyventi Lietuvoje norėtų gauti ir socialines išmokas.**

*** Vyriausybės svarsto galimybę rublinius indėlius, kurių kompensavimas iki grupės indėlininkams laikinai „išaldytas“, išmokėti per kaupiamuosius pensijų fondus kaip papildomas pensijų išmokas.**

Danutė Bindokienė

Į pergalę tikisi nujoti ant čečėnų nugarų

Čečėnija pasirodė kietesnis riešutas, negu Maskva, o ypač dabartinis Rusijos prezidentas Vladimir Putin, tikėjosi. Nepaisant, kiek kartų buvo tvirtinama, kad čečėnų sostinė bemaž bus užimta, o laisvės kovotojai sutriuškinti, tikrovė atrodė kitaip.

Rusai priversti kovoti už kiekvieną Grozno žemės pedą, už kiekvieną pastatą, gatvę, aikštę atskirai, patirdami skaudžius nuostolius. Dažnai tenka išgirsti užsienio žurnalistų nusistebėjimą, kad palyginti nedideli laisvės gynėjų būriai pajėgia atremti kelis kartus geriau ginkluotą ir gausesnį kariuomenę.

Atsakymas labai paprastas: kai kovojama už idėją — už savo tautos išlikimą, laisvę, karių gretos neskaiciuotinos žmonių skaičiais ar ginklų pajėgumu. Jos apsiginklavusios patia veiksmingiausia, tvirtiausia jėga — tėvynės meile ir ištikinimu, kad jokia asmenišką auka nėra per didelė, jeigu ta meilė pareiklauja. Tuo pasaulis būtų galėjęs įsitikinti kone pusimčiu metų anksčiau, jeigu būtų turėjęs pakankamai žinių apie Lietuvos partizanų — mūsų tautos didvyrių — kovas antrosios bolševikų okupacijos pradžioje.

Deja, tuomet į Lietuvos miškus nesugarmėjo žurnalistai iš viso laisvojo pasaulio, kasdien nesiūtė namo reportažų, nefilmavo kovų įkarščio ir miestelių aikštėse išmėtytų partizanų lavonų. O ir šiandien dar tas pasaulis nedaug daugiau žino apie anos kilnios, lemtingos kovos eigą, nes jos dokumentacija, nors leidžiama gausiuose leidiniuose, yra daugiausia lietuvių kalba.

Nėra abejonės, kad Rusija į karą Čečėnijoje įklimpo daug giliau, negu tikėjosi. Daugeliui kyla klausimas, kaip tas atsitiko, juo labiau, kad po dvejus metus trukusių ir Rusijai laimėjimo nedavusių kautynių tarp 1994 ir 1996 m., pasaulis vis tik laimėtojų pripažino čečėnus, nes Maskva buvo priversta pasirašyti taikos sutartį. Rodos, to pamokymo turėjo užtekti ilgam laikui, tad dėl ko istorija kartojasi?

Dabar aiškėja, kad naujojo Čečėnijos puolimo planai rodytė rodo ir Vladimir V. Putin pusę. Tiesa, pradžioje jis neketino imtis karo veiksmų, bet ilgai nusišalė aukštųjų kariuomenės vadams, kuriems savigarda tebeperėjo

nuo skaudaus pralaimėjimo 1994-1996 metais. Vladimir Putin pernai rugsėjo mėnesį buvo pateikęs planą aklinai uždaryti Čečėnijos sienas ir pasitenkinti, okupuojant Rusijai palankias kaimynines jos sritis. Tik po bombų sprogdimo Maskvoje ir kituose miestuose Vladimir Putin pagaliau nusišalė ir padarė lemtingąjį sprendimą užimti Grozną.

Šiandien girdėti vis daugiau nuomonių (ir ne vien užsienyje), kad ne čečėnai išsprogdino daugiabučius pastatus Rusijos teritorijoje, o galbūt kažkokių būdų tai atliko „savieji“, kuriems buvo naudinga kaltę suversti „čečėnų teroristams“. Vienaip ar kitaip, karo veiksmų galo nematyti. Verta pastebėti, kad nemažai rusų jau pakeitė nuomonę ir norėtų konfliktą su Čečėnija kuo greičiau užbaigti. Juo labiau, kad vis gausėja žuvusiųjų rusų karių skaičius, nors ji stengiamasi kiek galima slepti. Oficialiai skelbiama, kad žuvo tiek per 900 rusų ir yra daugiau kaip 2,600 sužeistų. Tačiau karinė vadovybė jau dabar pripažįsta, kad tarp 1994 ir 1996 žuvusiųjų skaičius siekė 4,175, o prisimenant, kad šiuo metu Čečėnijoje kovoja apie 100,000 rusų, galima tikėtis, kad vis daugiau karių bus parsigūsta namo uždarytuose karstuose... Kovų auka neseniai tapo ir vienas generolas, o kitas buvo atleistas, nes „neatliko savo uždavinio ir neišvalė Grozną nuo banditų“, kurių atakavimas neleidžia Maskvai įvykdyti savo tikslų.

Tačiau karas su Čečėnija tebeturi pakankamą užnugarį, nes sovietinis rusų nusiteikimas, kad čečėnai yra skėlė antausį visai tautai ir dėl to turi būti pakludyti, veiksmingai kurstomas propagandos ir vis labiau įsismaigiančios rinkiminės kampanijos. Nėra abejonės, kad Vladimir V. Putin, užimantis prezidento pareigas tik iki rinkimų, tikisi ant čečėnų nugarų nujoti į laimėjimą ir įsitvirtinti Kremliuje. Boris Jelcin mokoje pasirinkti ipeidini, nors ir kelių kartų. Putin yra populiarus, turi net komunistų partijos pritarimą, o taip pat yra ištikinęs, kad užsienis, ypač Amerika, neateis čečėnams į pagalbą. Vis tik jis labai norėtų karą baigti iki prezidentinių rinkimų, ir tautai inauguracijos proga padovanoti laimėjimą.

MIRTIS ATĖJO IŠ MURAVOS

ČESLOVAS SPIRGEVIČIUS

Nr. 8
Tėsinys

Dienoraštį rašau grįžusi iš halės. Atėjo mama. Abi džiaugėmės, kad lenkai taip gražiai pasirodė. O lietuviams nepatiko. Leukšiu vėl lenkų pasirodymą.

Moteris kada myli, jos sieloje įtvirtė. Ji laimingesnė nei paukštelis, Malonesnė nei motina kūdikiui, Ji laiminga, nes turi kam atiduoti širdį ir kilnius jausmus.

Kuklumas tai yra gėlė, kuri žydi tik vieną kartą.

1940 spalio 14 d. Pirmadienis

Iš ryto paruošiau pamokas. Ipač labiau vieną storą, kitą ploną, vieną vargšą, kitą poną. Storas ponas išėjo komikiškai. Į gimnaziją išėjau vėlai, todėl teko labai skubėti, nuo nepaprasto greito vaikščioti skaudėjo kojos, bet atėjau laiku. Muzikos mokytojas man patinka, nes įdomiai veda pamokas. Fizikos mokytojas taip pat malonus žmogus, gerai aiškina. Paiktybos mokytojas atrodo lyg pamišęs, per daug grimasų daro ir iš to nieko gero neišeina. Uždavė mums išpinti hjaurybę.

Eidama namo sutikau lenką Henriką. Jis su nauja kepure ir paltu atrodė gražiai. Ejo su kažkokia mer-

gaite. Vis dėlto mane pažino ir gražiai pasisveikino. Gaila, kad nebuvo kada pasikalbėti ir paklausti, kaip jam sekasi. Mergaitės įdomios, kas čia toks. Namų grįžau su Vale Valentiničiute. Pirmiau ji man nelabai patiko, o dabar patinka. Po pietų atėjo Antošė. Suplovusi indus išėjau pas tetą Stasę. Kieme sutikau Vandrą su Liuse. Jos turėsi pas Vandrą eiti šeštadienį į teatrą „Žydė“. Atsiminiau, kad su Narciza susitarau ketvirtadienį dėl „Madame Butterfly“. Jos kartu mane į teatrą nekvietė, nes ejo su kažkokiais berniukais. Vanda, rodos, sekmadienį vakarėlį pas save ruošia, kviečia mane ir Liusę. Sakė pakvies karininkų. Bet kas man tie karininkai. Jie mane neįmonuoja. Aš greičiausiai neisiu, o jeigu ir eisiu, tai tik susidaryti sau bendrą nuomonę apie juos visus. Jos keliai ir padangos dėl savo gražumo, viena kitą girdamos. Linkminkitės ir girkite viena kitą, pamaniau liūdnei aš. Šis pasaulis ir šokiai, pasilinksminimai, įsimylėjimai man atrodo tuštybė. Jei dabar būtų praėjusieji laikai, aš rimtai stočiau į vienuolyną ir pasiūlyčiau Dievui. Bet dabar, kaip gaila, bedievių laikai, vienuolynai uždaryti. Nors aš nesigiriu ir manęs niekas negiria, kad graži, nes taip ir nėra, bet aš pasižadėjau nenusiminti, nenustoti vilčios. Gal aš būsiu laimingesnė už kurią išgirtą gražuolę. Svarbu dorumas, kuklumas, protinumas. Todėl stengsiuos tokia būti ir tikiu, kad laimėsiu.

„Meilė, Viltis, Tikėjimas“. Trys pagrindiniai žmonių įstatymai. Šiais žodžiais ir baigiau savo dienoraštį.

Visi šio pasaulio džiaugsmas Pranyksta, iš šėtelis ar sapnas, Ir suvysta tarytum gėlė.

1940 m. spalio 15. Antradienis

Šiandien buvo sunku išmokti konstituciją. Kaliau, kaliau ir nieko neišėjo. Mama pasiūvo man gimnastikos kelnaites, bet bliuskutes neturėjau, todėl negalėjau pasinaudoti. Per darbelius susikivirčiau su mokytoja, nes nenorėjome pirkti medžiagos vystyklams ir marškinėliams. Dabar ne tokie laikai, viskas brangu, kas gali pirkti. Namų ruošą mokyti man labai patinka, juk gyvenime tikra moteris turi žinoti, kas jai priklauso. Šaukė mane iš geometrijos. Atsakyčiau gerai. Vargšas mokytojas, gaila man jo, todėl, kad jis tydas, visi jo neklausė. Bet šiandien jis pasirodė griežtas ir parodė savo. Konstitucijos mokytojos mes visi bijom, jis griežtas. Grįždami netoli savo namų pastebėjom Vandrą su kažkoku karininku. Ji atsisveikinus su juo užėjo pas mane. Ji labai keistai jautėsi eidama pirmą kartą į pasimatymą. Jis labai dresiruotas, nes mano mamai pabučiuoti ranką, sakė ji. Jinai ir jos mama man keistos atrodė.

Laukiu kada mama batus nupirks. Norėčiau, kad pirkty rankinuką, skrybelaitę, bet nėra pinigų... Gal ryt nupirks?

1940 spalio 16. Trečiadienis

Paruošiau stropiai pamokas, bet vis dėlto visko nesusėjau. Man išeinant į gimnaziją, atėjo Vanda P.

Pasirodo, kad ji šiandien neįėjo į pamokas, nes pramiegojo. „Atsikėliau 12 valandą. Mama padavė arbatos, ir tiek“, — sakė ji. Man pasidarė keista, kaip galima užmirti savo reiką ir pramiegoti. Turbut nenori mokyti. O gal nori ištėkėti? Einant man pasakojo tas pats melodijas, kad po dvejų metų karininkas bus kapitonas. „Šiandien 9 val. (ryto) buvo rusas, barškino į langą, visi kas tik mane pažįsta man persai, ak kokias aš laiminga. Koks pasiseikimas... jis toks turtingas, išdresiruotas!“ ir t.t. Iš to aš sprendžiu, kad nei nori ištėkėti, o mokyti — nelabai. Eidama norėjo labai jį pamatyti ar bent sutikti.

Pamokose labai nuvargau. Per konstituciją drebėjau, nes šaukė. Grįžau 9 val. Buvo atėjusi Stasė. Kalbėjome apie Vandos ydą, ji netvarkinga. Ryt anksti keliuosi ir eisiu į bažnyčią, paskui pas seselės pusryčiai. Mūsų būklė dar pasunkėjo, tėvelis nedaug uždirba. Viskas pabrango. Pirmiau mamytė žadėjo nupirkti batelius, o dabar nori užsakyti...

Ryt pasveikinsiu p. Miliauskienę. Gal pyragaičiams pakvies? Ryt pirkšiu knygą.

1940 spalio 17. Ketvirtadienis

Atsikėliau 7 val. ir išėjau į mokinių bažnyčią. Priėjome visos išpažinties, su sesele Nikodema priėmėme Šv. Komuniją. Iš klausėme užpirtų mūsų mišių. Man buvo labai graudu, aš prisiminiau, kaip pernai šventam Šv. Margareta... Bet šioji šventė Kristui buvo... (neišskaitoma) dvasia nepalūžo. Paskui nuėjome pusrytiuoti pas seselės. Jos gyvena kažkados kieme. (B.d.)

Gyvenimo kelią prisimenant

Kun. V. Rimšelis, MIC

Švenčionių gimnazijoje

Rytojaus dieną mudu — Kazimieras Tijūnelis ir aš — išėjome į gimnaziją. Kazimieras nupasakojo man mokytojus. Jis labai išgyrė gimnazijos direktoriaus dr. A. Rymo žmoną, kuri antroji klaseje dėstė vokiečių kalbą. Nustebau, kad gimnazijoje buvo vienuolika mokytojų, įskaitant tris kunigus. Kun. K. Čibiras atvažiuoja iš Vilniaus ir dėsto senovės istoriją. Kun. A. Micą kas savaitę atvažiuoja iš Linkmenų. Jis moko lotynų kalbą. Kun. J. Skruodys gyvena Švenčionių priemiestyje. Jis dėsto lietuvių kalbą ir literatūrą. Visi lenkų kalbos mokytojai dažnai keisdavosi. Jiems turbūt gyvenimas tarp lietuvių nepatiko. 1932 metais iš Vilniaus atvažiuojo lenkų kalbos ir Lenkijos istorijos dėstyti lietuvių — Gražutė Šlapelytė. Bet ir ji po metų sugrįžo į Vilnių, į Vytauto Didžiojo gimnaziją dėstyti lietuvių kalbos ir Lietuvos geografijos.

Švenčionyse svarbiausias lietuvių kultūros židinys buvo lietuviška gimnazija. Jos kūrėsi pradžioje, 1920 metais spalio 9 dieną užėmus generolo Želigovskio kariuomenę Vilnių, užgulus gimnaziją didieji vargai. 1922 metais lenkų mokyklų vizitatoriai pareikalavo sustabdyti mokslą, nes, vizitatorių žiniomis, didžioji mokinių dalis esanti infiltruota iš nepriklausomos Lietuvos. Po metų, kai buvo įrodyta, kad visi mokiniai kilę iš Švenčionių apskrities, gimnazijai leista veikti. Gimnazijoje metai po metų mokinių skaičius vis augo. 1925 metais gimnazijoje buvo jau 238 mokiniai ir veikė aštuonios klasės. 1931 metais išleista pirmoji abiturientų laida. Mūsų gimnazija neturėjo lenkų valdžios pripažintų valstybinių teisių. Brandos egzaminus abiturientai laikydavo Vilniaus Vytauto D. gimnazijoje eksternų teise. Lenkų valdžia Švenčionių gimnaziją visą laiką persekiojo. 1938 m. vasario 22 dieną, Vilniaus vado įsakymu, mūsų gimnazija buvo uždaryta. Jos visi turtais buvo konfiskuoti ir perduoti lenkų mokykloms.

Einant į mokyklą, iš Kazimiero Tijūnelio sužinojau, kad lietuvių gimnazija turi dūdų orkestrą, savo chorą ir kad mokiniai iki keturių klasių gyvena daugiausia bendrabutyje. Didesnės šventės visi mokiniai, išsirikiavę kaip kariniai, taip pat ir mergaitės, eina su orkestru į bažnyčią. Tada jau turi visi būti uniformuoti. Žiemą ar vasarą berniukai turi eiti su gimnazijos

kepuraitėmis. Eidami nutarėm, kad po pamokų užeisime Švenčionyse pas kepurininką. Jau nuo seniai tos gimnazistų kepuraitės man patiko. Kai nuvažiuodavom su mama į turgų, tai vis matydavom gimnazistus su žaliomis kepuraitėmis. Jos žalios su geltonais apvaisais. Kazimieras mane perspėjo, kad nebandyti naujos kepurės su akmeniu pamušti. Aš nesupratau, kodėl reikia ar nereikia kepurės su akmeniu mušti. Jis paaiškino, kad kai kurie naujokai pamušą kepurę, pasidėję ant akmenų, kad ji atrodytų jau sena. Su tokia kepuraitė toks berniukas atrodo tikras gimnazistas ir jau ne naujokas. Gimnazijoje Kazimieras parodė, į kurį kambarį man reikia eiti.

Antroji klaseje garsiai užėmė mokinių garsai. Visi jie tarp savęs pažįstami. Jie išdėkavo, šūkavo. Aš tik vienas čia svetimas, mažiausias ir turbūt jauniausias. Kažkas man pasiūlė atsisėsti į pirmą suolą. Čia pat prieš akis stovėjo didelė juoda lenta. Apie ją sukinėjosi keletas berniukų. Jie vis kažką piešė. Vienas nupiešė puodą ir pradėjo lenkiškai aiškinti kreivės ir tiesios linijos skirtumą. Visi vaikai juokėsi. Tik aš nieko nesupratau ir nežinojau, kodėl reikia juoktis. Tik paskui sužinojau, kad tas juokdarys pamėgdžiojo piešimo mokytoją Bieleckį. Kiti drąsni laipiojo po suolus ir pirtvarkinėjo ant sienų paveikslus. Visa suolų eilė į ryt pusę buvo mergaičių užimta. Jos gražiai atrodė su naujom uniformomis. Jos ramios tarp savęs žaidė su veidrodėliais, gaudydamos saulės spindulius. Toje triukšmingoje aplinkoje visokios mintys sukosi galvoje apie mūsų kaimą. Tos su gražiom uniformom, tai jau ne mūsų kaimo mergaitės. Jos turbūt nei žąsų nepržiūrėjo, nei avių ir karvių neganė. Iš mūsų kaimo niekas savo mergaičių į gimnaziją neleido. Atėjo mintis, kad ir mano mama jaučiasi labai nelaiminga, kad jos mažos neleido į mokyklą.

Kai senelė iš Berniūnų pas mus atvažiuodavo, tai aš vis girdėdavau, kaip mama priekaištauja seneliui, kad jos ne lietuvių gimnazija turi dūdų orkestrą, savo chorą ir kad mokiniai iki keturių klasių gyvena daugiausia bendrabutyje. Didesnės šventės visi mokiniai, išsirikiavę kaip kariniai, taip pat ir mergaitės, eina su orkestru į bažnyčią. Tada jau turi visi būti uniformuoti. Žiemą ar vasarą berniukai turi eiti su gimnazijos

Buvusieji Švenčionių gimnazijos rūmai (klasės buvo antrame aukšte).

lius, ir šautuvą. Man čia pirmame suole sėdint, užėjo piktnus, kad dėdė Jonas neatidavė bičių avių ir šautuvo. Mama vis sakydavo, kad jos visi vaikai, atseit, mes visi eisime į mokyklą. Tai gal todėl ir aš čia šiandien sėdžiu šitame suole.

Prasidėjo pamokos

Po skambučio į klasę įėjo linksmai nusiteikusi moteris. Jos šiek tiek prailgę plaukai gražiai sušukuoti. Ji mus pasveikino vokiškai — Guten Tag! Tai vokiečių kalbos mokytoja. Ji iš karto pradėjo eiluioti kalbėti. Iškelus rankas aukštyn, ji rodė, kiek ranka turi pirštų, rodė sieną, langus, savo galvą ir vis aptarė viską vokiečių kalba. Mes viską supratome. Rytojaus dieną per kitą pamoką viską klasė pakartojė. Taip pajutome, kad greitai išmokom šią pasakytą vokiečių kalbą. Ponia N. Ryminienė buvo šveicarė, bet ji kalbėjo gerai lietuviškai. Ji turėjo mokiniams ypatingą meilę. Po keleto mėnesių prašom direktoriaus, kad mums duotų dar vieną savaitę vokiečių kalbos pamoką. Taigi turėjome vokiečių kalbos pamoką kasdien.

Aš labai nemėgav lotynų kalbos. Kun. A. Micą vis mus bardavo. Jis reikalavo, kad staiga atsakytum kokio nors veiksmo žodžio laiką. Jis mums buvo tikras „Plusquamperfectum“. Mus visus kankino jo ekstemporalės — lotynų kalbos klasės darbai. Kun. A. Micą mums kiekvienam parūpino lotynišką chrestomatiją — Romos rašytojų kūrinių rinkinį. Namie reikėdavo kai kuriuos apsakymus išversti į lietuvių kalbą. Vieną kartą klaseje jis davė išversti į lietuvių kalbą pasakėlę apie Jupiterį ir varlių karalių.

Varlės apskundė gandrą Jupiteriui, kad karalius gandas yra blogas. Jupiteris varlės išmetė iš dangaus rąstą. Vietoj rąsto visa klasė parašė kaladę.

Gimnazijoje vis lankydavosi A. Stakauskas, buvęs kun.

seminarijoje klierikas. Jis dėl nervų sukrūkimo seminariją turėjo palikti. Turėjo jis chrestomatiją ir buvo įprašytas išversti ekstemporalę duotą rašinį. Reikėjo jam tik išmesti puslapio numerį pro langą. Jis labai greitai išvertė tą pasakėlę ir pro langą įmetė vertimą į klasę. O kun. A. Micą, kaip paprastai, buvo užsiėmęs knygos skaitymu, nieko neįtardamas. Bet, kai vietoj rąsto rado visos klasės parašytą kaladę, tada visi suktumai paaiškėjo.

Didesnė mokytojų dalis buvo lenkai. Lenkijos politika nuo senovės laikų buvo sulenkinti Lietuvą. Bet mūsų mokytojai mums to neparodė. Lenkų istorijos mokytojas buvo B. Meszkowski. Iš pavardės turėjo būti lietuviškos kilmės. Visi jautėm jo mums prielankumą. Bet vaikams vis reikia iškreipti špota.

Gimnazijos mokinių suolai buvo gražiai juodai nudažyti. Iš abiejų pusių ant viršaus buvo padaryti raveliai paiseiliui ar plunksnai pasidėti. Vaisiai pastebėjo, kad mokytojas Meszkowski prie pirmo suolo, pasakodamas istorijos įvykius, vis pabrūkavo ravelį su pirštu ir paskui patrina nosį iš abiejų pusių. Prieš pamoką vienas išdykėlis į ravelį įpylė rašalo. Mokytojas nepastebėjo, kaip jis savo nosį ir burną rašalo apdazė. Kai mokiniai viešni pradėjo juoktis, kiti atkreipė mokytojo dėmesį, kas atsitiko, pamoka tuojau baigėsi.

Lenkų kalbos ir literatūros mokytojai dažnai buvo keičiami. Mums patiko K. Czernikowski. Jis domėjosi mūsų ištikinimais ryšium su įvykiais, kurie lenkams ir lietuviams buvo bendri. Jis kartais paklausdavo ir rimtai išklaudydavo mokinių nuomones apie Žalgirio mūšį, apie Jogailą, apie Liublino uniją, apie lietuvių ir lenkų santykius Vil-

niaus krašte. O vaikai, nieko neslėpdami, sakydavo, ką jie buvo išmokę iš Lietuvos istorijos.

Matematiką lenkiškai dėstė žydas D. Reinherz. Per kelis metus jis labai gerai išmoko kalbėti lietuviškai, nes mokiniai jam atsakydavo lietuviškai. Jis buvo geras matematikos ir fizikos dėstytojas. Aukštesnėse klasėse jis išmoko daug dalykų iš radijo technikos. Keletas mokinių, susitarę su gimnazijos sargu, mokytojų kambaryje įtaisė slaptoji vietą mikrofoną taip, kad galėdavo pasiklausyti, ką mokytojai apie mokinius kalbėjo.

Dr. Rymas dėstė fiziologiją — apie gyvybės apraiškas gamtoje. Vieną kartą jis atsiėmė į klasę kokoso palmės riešutą, didumo kaip mažo vaiko galvą. Kalbėdamas apie palmes, jis davė mokiniams tą galvą apžiūrėti ir paaiškino, kad tas vaisius yra valgomas. Pasakė, kad dabar jos viduje yra skystis, baltas kaip pienas. Jis išėjo mokinius, kad negalima pradurti tos galvos, nes tas pienas išsilis, ir paskui gali palmės riešutas sugesti. Vaikams to tik ir reikėjo. Vienas vaikas skriestuvu pradūrė tą palmę. Ištryško iš palmės baltas pienas, dr. A. Rymas visai to nepastebėjo, o mokiniai tarp savęs kalbėjo, kad mokytojas teisybę sakė.

Švenčionių gimnazijoje visose klasėse per savaitę buvo viena piešimo pamoka. Piešimo mokytojas Bielički atnešdavo visokių puodų, kuriuos reikėdavo mums nupiešti. Jis vis pagirdavo mokinius, kurie be linuotės nuvedavo tiesią liniją. Prieš pamoką ant lentos visko priepiešdavom. Buvo ant pašto ženkluko iš profilio Pilsudskio paveikslas, kurį išmokau greitai nupiešti. Taigi ant lentos dažnai ir nupiešdavau Pilsudskį. Niekas tuo nesipikino.

DARNIAI DIRBANT — GAUSŲ VAISIAI

ROBERT DUDA

Į šiaurę nuo Bostono, pervažiavus į New Hampshire valstiją, yra Seabrook miestelis. Seabrook žinomas dėl paplūdimių prie Atlanto, gardžių žuvies patiekalų ir vienu laiku miestelis buvo ypatingai pagarsėjęs dėl jame esančios branduolinės jėgainės. Tačiau šiame miestelyje taip pat veikia IMEC, t.y. „International Medical Equipment Collaborative“. Įspūdingas pavadinimas tiksliai apibūdina organizacijos tikslus bei veiklos apimtį. Prieš šešerius metus IMEC įkūrė ligoninės administratorium dirbęs Tom Teefe. Dirbdamas ligoninėje, jis pastebėjo, jog daugelis aparatų bei kiti nesunaudoti reikmenys greitai keičiami, o senieji, nors ir visiškai geri, likviduojami. Su savo šeimos pa-

galba Tom Keefe ėmė rinkti ligoninėms neberekalingus daiktus ir juos kaupti savo garaže. Jau pirmais metais po įsikūrimo jis išsiuntė keletą talpintuvų į užsienį.

Dabar IMEC turi 22,000 kv. pėdų sandėlį, pilną visokių sios medicininės įrangos. Aukų ir savanorių pagalba, IMEC organizacija yra išsiuntusi talpintuvus į daugiau kaip 30 kraštų, siunčiant po talpintuvą beveik kas savaitę.

IMEC veikia pagal nustatytas taisykles. Labdaros organizacija pateikia prašymą su projekto planu. „Saulutės“, Lietuvos vaikų globos būrelis atstovs Robert Duda (Haydenville, MA) po apžiūrėjimo, pasirinko sušelpiti Alytaus ligoninės pediatriinį ir reabilitacijos skyrius bei įrengti

SKELBIMAI

ELEKTROS ĮVEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą. Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILŲ, NAMŲ, SVEIKATOS, IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukšė S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3206 1/2 West 96th Street
Tel. (708) 424-8654
(773) 581-8654

ATTENTION IMMIGRANTS!
Canada is accepting applicants for Permanent Residence!
For free information call:
1-773-282-9500.
GTS concentrating in immigration to Canada
www.redeusa.com

STASY'S CONSTRUCTION
Stalijos darbai, rūšių, vonių ir virtuvų įrengimas; priestatai; keramikos plytelės; "sidings", "soffits", "decks", "gutters", plokštės ir "shingle" stogai; cementas, dažymas. Turiu darbo draudimą.
S.Bonettis, tel. 630-241-1912.

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFFICE (773) 886-0880
HOME (708) 425-7180
FAX (708) 886-4819

RIMAS L. STANKUS

- Greitas ir sąžiningas patarimas
- Nuosavybės įkainavimas vertui
- Perkame ir parduodame namus
- Pensininkams nuolaida

Dėl ligos savininkas parduoda 2 miegamųjų butą su baldais ant jūros kranto, Daytona Beach, FL. Pro virtuvės langą matosi jūra, durys iš virtuvės ir salono taip pat veda į jūrą ir balkoną. Miegamųjų stiklinės durys žvelgia į Halifax upę; atsidaro į balkoną. Puikus vaizdas iš abiejų pusių. Skambinkite: 1-904-761-2968 arba 1-904-756-4971 arba 1-904-677-6944.

Mergina ieško darbo antradieniais ir penktadieniais. Gali tvarkyti namus arba prižiūrėti pagyvenusį žmogų. Tel. 708-924-1644 arba 847-774-6644.

stomatologijos kabinetą Kauno kūdikių namuose. Birtelio mėnesį Bob Duda ir Ginger Houghton lankėsi Lietuvoje (nuvežė Remigijui invalido vežimėlį), nufilmavo ir dokumentavo ligoninės ir kūdikių namų pageidavimų sąrašą. Pagal taisykles, IMEC atstovas su labdaros organizacijos atstovu turi aplankyti numatomą šaltos vietą ir įvertinti įrangos reikalingumą bei personalo patikimumą.

IMEC savanoriai nuvalo, pataiso surinktus objektus ir suderina su pageidaujamos įrangos sąrašu. Suorganizuojame tulką, Robert Duda sukurė viską į talpintuvą, kuris atsidaro Alytuje lapkričio gale.

Gruodžio pradžioje Robert Duda ir IMEC atstovas Paul Bamford nuvažiuojo į Alytų. Gydytojos Adelės Dimšienės buvo prašyta neišsikirstyti iš krauto talpintuvu daiktų, nes Duda ir Bamford atvykę turėjo patikrinti inventorių, patvirtinti, kad viskas atkeliavo ir patikimai išsikirstoma. Šios kelionės transatlantinius biilietus „Saulutė“ pirkė per Vytautą Lauraitį („American Travel“, Evergreen Park, IL), ku-

ris visuomet stengiasi gauti pigiausias kainas. Nemokama nakvyne paršpino Šarūnas Martčiūnaitis savo viešbutyje (Raitininkų 4) Vilniuje.

Už dvių dienų, bilietų kainą ir apie 100 darbo valandų, Alytaus ligoninė ir Kauno kūdikių namai susilaukė, apytikriai įvertinant, apie 65,000 dol. vertės įrangos. Siuntose buvo kūdikiams inkubatoriai, monitorių, stomatologijos kabineto įranga, fizinės terapijos reikmenys, tvarsčių, operacijoms siūlų ir t.t. Persiuntimą talpintuvu tvarkė „Lithuanian Mercy Lift“.

Buvo ypač malonu patiems matyti visus mūsų supakuotus daiktus, skirstomus į jiems tinkamas vietas ligoninėje. Visi talkinę suorganizuoti šią siuntą siūlėsi lėdėti ateityje. IMEC darbuotojai labai palankūs, malonūs, susilaukė šiltos padėkos ne tik iš „Saulutės“, bet ir iš Lietuvos. Tai buvo pirmas IMEC talpintuvų į Lietuvą, bet tikrai ne paskutinis.

Vertė Indrė Tijūnelienė

PAPILDOMA INFORMACIJA

Vienas mūsų skaitytojas, Juozas Vidžiūnas, gyv. Tucson, Arizona, atsiuntė papildomos informacijos apie straipsnį, spausdintą 1998 m. lapkričio 4 d. Jo nuomone, žmonėms būtų įdomu žinoti visą istoriją. Štai jo papildymas:

„Pramedžiavimas kaimo istorijos...“

„Faria de Castro mėgo lengvą gyvenimo būdą, prisidūrė daug skolų... Jis (Castro) žinojo, kad mano senelis Jurgis Vidžiūnas gaudavo dolerinę kompensaciją iš Amerikos valdžios už žuvusį sūnų Antaną, kovojant Amerikos kariuomenėje 1917 metais. Senelis Vidžiūnas skolino pinigų Jurgiui de Castro, o jis (Castro) užstatė Pramedžiavimas dvarą už skolą 1932 metais. Jam bankrutavus dvaras perėjo į mano senelio Jurgio Vidžiūno rankas. Čia jis padovanavo namą ir žemės plotą, įsteigdamas pirmą Pramedžiavimas pradžios mokyklą, kurią aš baigiau tais pačiais metais. Senelis mirė 1938 metais ir Pramedžiavimas paveldėjo mano tėvas Petras Vidžiūnas, kuris valdė Pramedžiavimą iki 1948 metų. Čia jis buvo bolševikų suimtas ir ištremitas į Sibirą, Igarką, Krasnojarsko raj. Po Stalino mirties grįžo į Lietuvą ir gyveno Ežerėlyje, Kauno raj. iki 1968 metų. Tais metais sovietų valdžia davė jam leidimą atvažiuoti apsilankyti pas savo

tris sūnus, gyvenančius Amerikoje. Petras Vidžiūnas gyveno Amerikoje iki 1972 metų, grįžo atgal į Lietuvą ir mirė Ežerėlyje 1977 metais.

Juozas Vidžiūnas

• Jeigu orai nepasikeis, Vilniuje daug kur gali prireikti alpinistų pagalbos nuo stogų nutįsusiems varveikiams nudažyti. Kaip ir kasmet, didžiausią pavojų praeiviams kelia ant Gedimino prospektė, kitų centrinių bei senamiestio siaurose gatvėse esančių namų ir jų balkonų pakibę aštrūs ledo varvekliai. Kol kas šiemet praeiviai nuo krantinčių ledo gabalų nenukrentę, tačiau nelaimė gali įvykti bet kuriuo momentu. Prieš keletą metų pačiame miesto centre nuo tokio ledo varveklis buvo sunkiai sužalota viena užsienio piliētė. Vyriausybė yra įpareigojusi jai pavaldžias žinybas ir organizacijas pasirūpinti jų valdomų pastatų sauga, laiku nudažyti nuo stogų varvekliais. (Elta)

• Panevėžys. Gruodžio 26 d. Panevėžio dailės galerijoje tėvui Stanislovui įteikta Baltijos angelo skulptūrėlė ir „Santaros“ fondo diplomai. Tradicinę 10,000 Lt premiją tėvas Stanislovas prašė pervesti Dotnuvos bažnyčiai.

Lietuvių gimnazija Švenčionyse 1931 metais.

RENGINIAI ČIKAGOJE

2000 METAI

VASARIO MĖN.

4 d., penktadienį — Literatūros vakaras poetės Janinos Degutytės prisiminimui. Jaunimo centro kavinėje, 7 v.v. rengia Lietuvos rašytojų draugija.

5d., šeštadienį — Algimanto Kežio parodos „Chicago 2000“ atidarymas 7:30 v.v. Lietuvos dailės muziejuje, Lemonte.

— Lietuvos vaikų piešinių parodos atidarymas 7:30 v.v. Lietuvos dailės muziejuje, Lemonte. Parodą globoja JAV LB Krašto Kultūros taryba.

6 d., sekmadienį — Illinois Lietuvos Respublikos metinis narių susirinkimas 12 val. Botič menėje, PLC, Lemonte.

— Lietuvos Vytų rengiamas „Prisiminimų“ pokylis 5 val. p.p. „Martini“ pokyliu salėje.

11 d., penktadienį — Z. Kazėno plakato paroda, Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre.

— Valentino dienos proga dainų ir arių apie meilę popietė. Dainuoja sopranas Angel Petro, fortepijonu skambina Rokas Zubovas. 7:30 v.v. Lietuvos dailės muziejuje, PLC, Lemonte.

— Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukakties minėjimas Maria vidurinės mokyklos auditorijoje. Rengia ALTO Čikagos skyriaus valdyba.

— Vasario 16-tos — Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukakties minėjimą PLC, Lemonte, rengia LB Lemonto apylinkės valdyba. Pradžia 12 val.

JAV LB Waukegan/Lake County apylinkės ruošiamas Vasario 16-tos minėjimas 3 val. p.p. vyks Libertyville Civic Center (135 W. Church R Street, Libertyville, IL).

16 d., trečiadienį — Tradicinis Jaunimo centro rengiamas Vasario 16-tos minėjimas 7 v.v. JC kavinėje.

20 d., sekmadienį — Lietuvos Nepriklausomybės minėjimas Brighton Parke, Marijos Nekalto Prasidėjimo mokyklos salėje po lietuviškų 10:30 val. r. šv. Mišių.

27 d., sekmadienį — Lietuvos Dukterų dr. jos visuotinis metinis narių susirinkimas: 12 val. šv. Mišios Jėzuitų koplyčioje; 1 val. susirinkimas Jaunimo centro maž. salėje.

KOVO MĖN.

4 d., šeštadienį — Tradicinis mazlietuvų šiuo vakarą Balzeko lietuvių kultūros muziejaus patalpose. Pradžia 6:30 v.v.

5d., sekmadienį — Skautų ir skautių tradicinė Kaziuko mugė Jaunimo centre.

11d., šeštadienį — Kovo 11-tos — Lietuvos nepriklausomybės atstatymo dešimtmečio minėjimas ir literatūrinio konkurso premijų laureatams įteikimas 6 val. vak. Jaunimo centre.

— Juozo Mielulio parodos atidarymas 7:30 v.v. Lietuvos dailės muziejuje, Lemonte.

12d., sekmadienį — Lietuvos nepriklausomybės atstatymo — Kovo 11-tos minėjimas 12:30 v.p.p. PLC, Lemonte. Ruošia Amerikos Lietuvių Tautinė sąjunga.

— Cepelinų priešpiečiai 12:30 val. p.p. Jaunimo centro mažojoje salėje. Ruošia Lietuvos dantų gydytojų sąjunga.

16 d., ketvirtadienį — Suvalkiečių draugijos pusmetinis narių susirinkimas Šaulių namuose.

19 d., sekmadienį — Nekalto M. Marijos Prasidėjimo

Čikagos ir apylinkių rėmėjų metinė šventė: 3 val. p.p. šv. Mišios Tėvų Jėzuitų koplyčioje; 4 v.p.p. vakarienė ir meninė programa Jaunimo centre.

26 d., sekmadienį — Koncertas Jaunimo centre. Rengia LB Kultūros taryba.

31 d., penktadienį — Rastytojos Nijolės Jankutės-Užbalienės knygos „Atvirukai“ sutiktuvės 7 val. vak. Jaunimo centre. Sutiktuvės rengia Lietuvos rašytojų draugija, talkinant Vydo fondui ir vyr. skaučių „Vėpsečių“ draugovei.

BALANDŽIO MĖN.

2 d., sekmadienį — „Laiskai lietuviams“ 50 metų jubiliejinė šventė Jaunimo centre.

— Th. Dubois „Septyni Kristaus žodžiai“ — jungtinis choro, solistų ir orkestro koncertas Lemonte, PLC Lietuvos fondo salėje.

9 d., sekmadienį — „Margutis II“ metinė vakariene Jaunimo centre.

— Fortepijoninės muzikos popietė. Skambina Sonata Zubovienė. 1 val. p.p. Lietuvos Dailės muziejuje, PLC, Lemonte.

13 d., ketvirtadienį — Zarasiškių klubo pusmetinis susirinkimas Šaulių namuose.

GEGUŽĖS MĖN.

6 ir 7 d., šeštadienį ir sekmadienį — Lietuvos Šaulių sąjungos išsivijimo XV visuotinis dalinių atstovų suvažiavimas Čikagoje, Šaulių namuose.

7 d., sekmadienį — G. Verdi operos „La Traviata“ pastatymą Morton mokyklos auditorijoje rengia Čikagos Lietuvos opera. Pradžia 3 v. p.p.

13 d., šeštadienį — JAV LB Vidurio Vakarų apygardos ir rajoninis suvažiavimas 9 val. r. „Botič“ menėje, PLC, Lemonte.

14 d., sekmadienį — Popierinis koncertas Jaunimo centre. Pradžia 3 val. p.p.

— „Mama, Tau“ pietūs 12 val. p.p. PLC, Lemonte. Rengia Pal. J. Matulio misija.

21 d., sekmadienį — „Poezijos diena“ Jaunimo centre. Rengia LB Kultūros taryba.

— Koncertas fortepijonui keturiomis rankomis. Skambina Sonata ir Rokas Zubovai. 1 val. p.p. Lietuvos dailės muziejuje, PLC, Lemonte.

21 d., sekmadienį — JAV LB Brighton Parko apylinkės valdybos rengiami pietūs Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos mokyklos salėje, 4420 S. Fairfield Ave., tuoj po 10:30 val. r. lietuviškų šv. Mišių.

29 d., sekmadienį — Neringos Nekrašytės, Laimos Lapkaskaitės ir Dalios Gedvilienės Vaikų ansamblio koncertas 3 val. p.p. Jaunimo centre. Rengia „Saulutė“.

BIRŽELIO MĖN.

11 d., sekmadienį — Čikagos ir apylinkių N. Pr. M.M. seserų vienuolijos rėmėjų metinis susirinkimas. Šv. Mišios 9 val. r. Šv. M.M. Gimimo bažnyčioje Marquette Parke. Po Mišių susirinkimas parapijos salėje.

18 d., sekmadienį — Čikagos Lietuvos moterų klubo tradicinis „Gintaro“ pokylis Marquette Parke (Evergreen Park) salėje.

LIEPOS MĖN.

16 d., sekmadienį — Arkių vak. Jurgio Matulio Palaimintųjų paskelbimo šventė bus minima 10:30 val. r. šv. Mišiomis Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, Marquette Parke. Tuoj po Mišių minėjimas parapijos salėje.

Prisimenant JAV LB Socialinių reikalų tarybos pirmininką, „Seklyčioje“ ruošta Labdaros vakara, kurio metu buvo pagerbtas dr. Petras Kisieliū. Nuotraukoje — programą atlikę „Tėviškes“ kapelos nariai su ypatinguoju vakaro svečiu. Iš kairės: Herkulis Strolia, Jūra Bakaitienė, dr. P. Kisieliū, kapelos vadovė Stasė Jagminienė ir Gintaras Juknys.

je. Minėjimą rengia Čikagos ir apylinkių N. Pr. M. Marijos seserų vienuolijos rėmėjai.

23 d., sekmadienį — JAV LB Waukegan/Lake County apylinkės metinė gegužinė ruošiamą Wauconda, IL, Lakewood Forest Preserve Shelter C. Pradžia 12 val. p.p.

RUGPJŪČIO MĖN.

13 d., sekmadienį — JAV LB Vidurio Vakarų apygardos ir apylinkių gegužinė 12 val. PLC sodelyje, Lemonte.

— Zarasiškių klubo gegužinė Šaulių namuose.

27 d., sekmadienį — Illinois Lietuvos Respublikos lygos metinė gegužinė 12 val. p.p. PLC sodelyje, Lemonte.

RUGSĖJO MĖN.

17 d., sekmadienį — „Draugo“ pokylis Jaunimo centre.

24 d., sekmadienį — Lietuvos fondo 6-tos metinės golfo žaidynės Old Country Club laukuose.

— Suvalkiečių draugijos

gegužinė Šaulių namuose. Pradžia 12 val.

SPALIO MĖN.

1 d., sekmadienį — Lithuanian Mercy Lift dešimtmetio sukaktuvinis pokylis (Viduramžių tema) vyks Lemonte „Montefiori“ paviljonuose ir daržuose. Pradžia 3 val. p.p.

5 d., ketvirtadienį — Zarasiškių klubo metinis narių susirinkimas Šaulių namuose.

8 d., sekmadienį — Virtuozo Gedimino Kviekio vargonų koncertas ir Pabendravimo pietūs 12 val. p.p. PLC, Lemonte. Rengia Pal. J. Matulio misija.

28 d., šeštadienį — „Lituanica“ futbolo klubo 50 metų sukakties iškilmingas minėjimo pokylis PLC, Lemonte.

LAPKRIČIO MĖN.

1 d., trečiadienį — M.K. Čiurlionio 125 gimimo metines minint, koncertas Chicago Cultural Center Preston Bradley Hall. Dalyvauja „Dai-

navos“ ansamblio choras, Vilniaus Styginių kvartetas, aktorė Audrė Budrytė ir pianistas Rokas Zubovas. Rengia Chicago-Vilniaus miestų seserystės komitetas, Balzeko Lietuvių kultūros muziejus ir Amerikos lietuvių meno draugija. Pradžia 6 val. vak.

11 d., šeštadienį — Suvalkiečių draugijos metinis narių susirinkimas Šaulių namuose.

23-26 d., ketvirtadienį iki sekmadienio — Teatro festivalis Jaunimo centre. Rengia JAV LB Kultūros taryba.

TELŠIŲ APSKRITIES LITERATŲ SEMINARAS

Telšių kultūros panoramoje ženklius literatų klubus „Šatrija“, susikūrus 1995 metais. Jame 21 narys, klubui vadovauja mokytoja Sigita Naglienė. Šis sumanias dirbantis literatų sambūris kartu su vietos laikraščiu „Kalvotoji Žemaitija“, Karolinos Pranauskaitės viešąja biblioteka lapkričio 11

DRAUGAS, 2000 m. vasario 2 d., trečiadienis

5

d. surengė pirmąjį Telšių apskrities literatų susitikimą-seminarą. Į pokalbį susirinko per trisdešimt literatų. „Kalvotosios Žemaitijos“ redaktorius Algirdas Daškevičius pasakojo, kokias tradicijas puoselėja literatai. Plungės „Vingorykštės“ atstovė Julija Mečiuvienė, skuodiškis poetas Stasys Jonauskas, maeikietė dailininkė Rima Sadauskienė, „Atotėkio“ pirmininkė, telšišė S. Naglienė supažindino, kas nuveikta. Aktyviai diskutavo Virginijus Bielskis ir Vytautas Stulpinas. Šio regiono literatai dažniausiai susirenka kas mėnesį, puoselėja buvusias literatūrinės tradicijas, ieško rėmėjų naujoms knygoms, palaiko ryšius su kaimynais, nusidaužia į Aukštaitiją ar Latviją. Literatai yra

aktyvūs „Poezijos pavasario“ talkininkai ir dalyviai. LLKC sektoriaus vadovas Aleksandras Sidlauskas papasakojo, kas dirbama kituose rajonuose, paragina labiau domėtis tautosaka, gimtąja kalba, atsiminimais. Literatai susitiko su Telšių aukštesniosios taikomosios dailės mokyklos pedagogikos skyriaus dėstytojais ir moksleiviais, stebėjo jų koncertą, skaitė savo kūrybą, dailios patirtimi. Renginio proga „Kalvotoji Žemaitija“ parengė literatūrinį puslapį, su literatais bendravo ir kalbėjo Telšių apskrities viršininko administracijos švietimo ir kultūros skyriaus darbuotojas Algimantas Lauraitis.

„Kultūros gyvenimas“, 1999 m., Nr. 29

A. + A.

ERNA ŠEREIKA

Gyveno Čikagoje, West Lawn apylinkėje. Mirė 2000 m. sausio 31 d. 11:15 v.v., sulaukusi 78 metų.

Gimė Lietuvoje, Žemaitijoje. Amerikoje išgyveno 43 metus.

Nuliūdę liko: sūnus Algis, anūakai Petras ir Andrius bei kiti giminės.

Velionė buvo žmona a.a. Vytauto.

A.a. Erna pašarvota ketvirtadienį, vasario 3 d. nuo 2 iki 8 val. vakaro Brady-Gill laidojimo namuose, 2929 W. 87th St., Evergreen Park.

Laidotuvės penktadienį, vasario 4 d. 10:30 val. ryto laidojimo namuose prasidės religinės apeigos, po kurių Velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimes, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę sūnus ir anūakai.

Laidotuvių direktorius Donald M. Petkus.

Tel. 800-994-7600.

A. + A.

ARTŪRUI GALINAIČIUI

mirus, jo mielą žmoną ANTANINĄ, dukrą ELYTĘ ir sūnų ALFONSA su šeimomis giliai užjaučiu.

Janina Jakševičienė

Mylimam

A. + A.

Dr. KESTUČIUI AGLINSKUI

mirus, reiškiam užuojautą mūsų mielai dr. JUZEI, sūnui AUDRIUI ir jo šeimai bei kitiems artimiesiems.

Janina ir Antanas Levanai

Evelina, Kazys ir Juozas Oželiai

JURKŪNŲ ŠEIMOS PRANEŠIMAS

A. + A.

VINCENTINOS JURKŪNIENĖS

laidotuvių metu 1999 m. gruodžio 3 ir 4 d. Jos giminės, draugai ir pažįstami, gerbdami jos šviesų atminimą, buvo labai dosnūs ir suaukojo \$3795.

Atsižvelgdama į aukotojų valią ir aukas pavestas šeimos nuožiūra, a.a. Vincentinos šeima suaukotą sumą paskirstė:

Korp! Patria Lietuvoje \$200; spaudai \$300; bažnyčioms \$300; „Lietuvos Vaikų vilčiai“ \$450; Lithuania Mercy Lift \$830; Jurkūnų labdaros ir paramos fondui Lietuvoje (stipendijoms) \$1715.

Nuoširdžiai dėkojame visiems šviesios atminties Vincentinos Jurkūnienės giminėms, draugams ir pažįstamiems, prasmingai pagerbusiems Jos atminimą.

Liūdinti Jurkūnų šeima.

„DRAUGA“ atmintinė savo testamentu.

„13“ — JŪSŲ LAIMINGASIS NUMERIS!

Atidare 13-kos mėnesių sertifikatą First Personal Banke, Jūs laimėsite dvigubai!

* Gausite aukštą nuošimtį, garantuotą 13-kai mėnesių — 6.15% APY
* Jei bendrai palūkanų nuošimčiai kils, galėsite vieną kartą padidinti savo sertifikato nuošimtį.

„LAIMINGASIS TRYLIKTAŠIS“ užtikrins Jums tryliką pelningų mėnesių!

Dėl platesnės informacijos skambinkite Rūtai Staniulienei arba Editai Žiurinskienei.

First — Personal Bank

Building Personal Banking Relationships™

LOBBY:

15014 S. LaGrange Rd.
Orland Park, IL
(in the Orland Greens Shopping Center)
(708) 226-2727

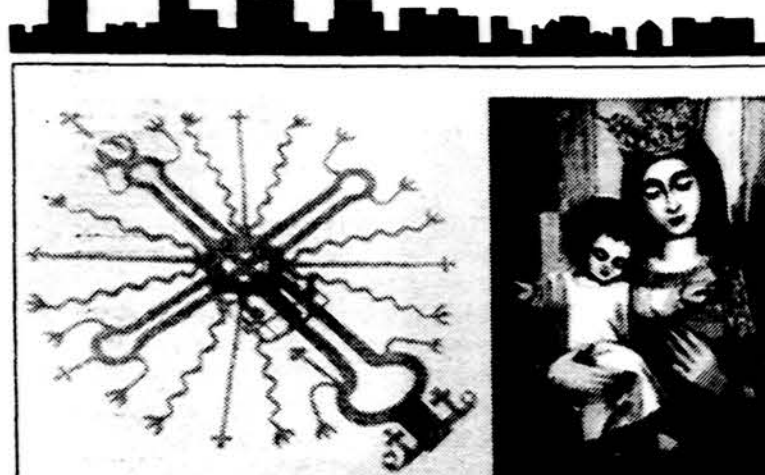
DRIVE UP:

15255 S. 94th Ave.
Orland Park, IL
(in the InTrust building)

Annual percentage yield (APY) is effective as of January 18, 2000 and subject to change without notice. Minimum deposit of \$250 is required to obtain the APY. Interest rate may be increased once during term, based upon First Personal Bank's published rate on 12-month certificate. Penalty may be imposed for early withdrawals.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Kristaus Gimimo Jubiliejus

2000

JAV LB KALENDORIUS

JAV LB išleido 2000 m. jubiliejinį kalendorių. Tas kalendorius yra skirtingas nuo kitų kalendorių. Jame yra daug vertingos istorinės ir informacinės medžiagos, lietuviškų bažnyčių nuotraukų, dar veikiantį čia, Amerikoje. Jo kaina — 5 dol. ir persiuntimas — 1.25 dol. Kalendorius gaunamas „Drauge“.

Jaunimo centro ruošiamas Vasario 16 d. minėjimas trečiadienį, vasario 16 d. vyks JC kavinėje. Pradžią 7 v.v.

Dr. Zigmas Brinkis, Los Angeles, CA, mūsų dienraščio leidėjos išlaidoms sumąžinti paaugojo 100 dol. Labai ačiū!

„Žaltvykslės“ teatro kolektyvas, vadovaujamas aktorės Audrės Budrytės, atliks humoringą programą „Margučio II“ rengiamoje vakarienoje balandžio 9 d. Jaunimo centre.

SKELBIMAI

• A.A. Jono A. Stoškaus atminimą pagerbdami, šie asmenys aukojo Lietuvos vaikams našlaičiams (prie ankščiau paskelbto sąrašo dar prisideda): Jonas ir Liuda Beñdoraiciai, Vaidėvutis ir Vida Brakauskai, Alė Brazaitienė, Vida Brazaitė, Dainius Brazaitis, Ona ir Romas Batissai, Vytautas ir Gražina Kamantai, Anelė Karmūzienė ir Teisius Murinas. Reiškiamie užuojautą velionio artimiesiems, o aukotojams dėkojame! „Lietuvos Vaikų vilties“ komitetas, 2711 West 71 Str., Chicago, IL 60629.

• Elena Žibrienė, Hickory Hills, IL, globoja 2 našlaičius vaikus Lietuvoje. Prateidama globą kitiems metams atsiuntė \$300. Marie O'Neill, Philadelphia, PA, atsiuntė \$300 jos globojamiems 2 našlaičiams, prateidama globą kitiems metams. Dėkojame! „Lietuvos Našlaičių globos komitetas“, 2711 West 71 Str., Chicago, IL 60629.

ADVOKATAS
GINTARAS P. ČEPENAS
6436 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos pagal susitarimą

ADVOKATAS
Vytėnė Lietuvninkas
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skambinti gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-384-0100
Tel. 630-287-0300, Lemont, IL

Advokatas Jonas Gibaitis
Civilinės ir kriminalinės bylos
6347 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-778-5700
Toll free 24 hr. 888-778-4748
Darbo val. nuo 9 v.r. iki 7 v.v.
Šeštadi. 9 v.r. iki 1 v.p.p.

TRANSPARK
TEL. 773-384-1050

Madona - M. M. Mironov

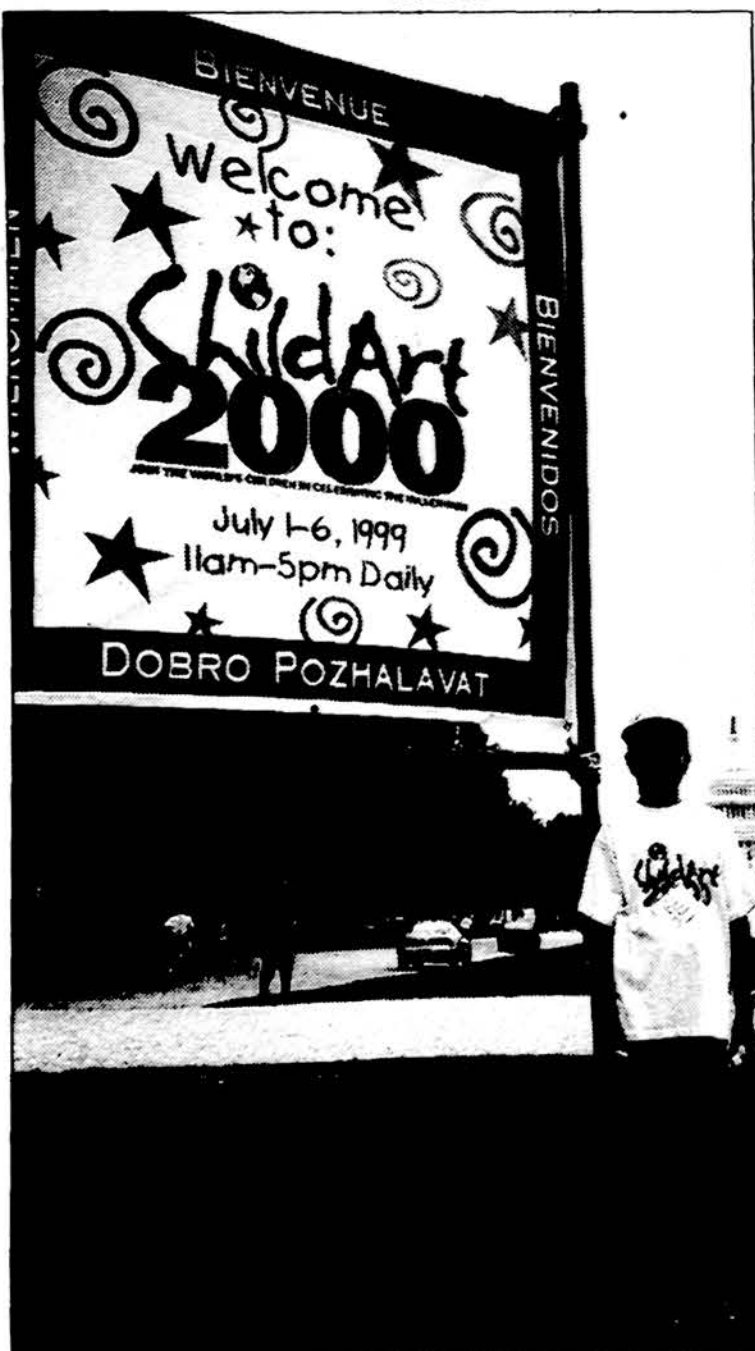
Valentino dienos proga pianistas Rokas Zubovas ir dainininkė Angel Petro rengia dainų ir arijų apie meilę vakarą, kuris vyks vasario 11 d. 7:30 val.v. Lietuvių dailės muziejuje, Lemonte. Ji veiks iki kovo 5 d.

Lietuvos Vyčių tradicinis „Lietuvos prisiminimų“ pokylis sekmadienį, vasario 6 d., 5 val. vak.vyks Martiniuke pokylių salėje, Evergreen Park, IL.

Šiais jubiliejiniais metais JAV LB Kultūros taryba organizuoja plataus masto iškilų Lietuvos solistų koncertus. Buvo pakviesta tarptautinio masto solistė Judita Leitaite ir Lietuvos bosų karalius, plačiai už Lietuvos ribų žinomas solistas Vladimiras Prudnikovas. Jiems akompanuos pianistė Nijolė Ralytė.

Koncertai prasidės kovo 1 d. St. Petersburg, FL, ir užsibaigs balandžio 2 d. New Yorke. Viso — 13 koncertų. Čikagoje koncertas įvyks kovo 26 d., sekmadienį, Jaunimo centre. Net du koncertai bus sostinėje Vašingtone — kovo 30 d. ir kovo 31 d. Lietuvos ambasadoje kviesiminiams užsienio svečiams.

Jonas Talandis, Santa Monica, CA, parėmė „Draugą“ 100 dol. auka. Nuosirdi padėka!

Tarptautinį vaikų piešinių konkursą „Mano pasaulis 2000 metais“ Lietuvoje laimėjo vilnietis Mykolas Vasilionas. Praėjusių metų vasarą jis dalyvavo bendroje konkurso nugalėtojų parodoje Vašingtone. Dabar, vasario 5 d., Lietuvių dailės muziejuje, Lemonte, turėsime progą išvysti Lietuvos vaikų, dalyvavusių šioje piešinių parodoje, darbelius. Paroda atsidarys 7:30 val.v.

Vasario 16 d. proga visi lietuviai kviečiami atsilankyti į First Personal banką šeštadienį, vasario 12 d., nuo 9 val. ryto iki 1 val. p.p., pasivaikinti kava, lietuviškomis bandelėmis su lašinukais ir pasigrozėti a.a. dailininkės Antaninos Jonynienės paveikslais iš šiaudinukų ir gintaro. First Personal bankas yra Orland Greens prekybos centre Orland Parke, 151-os gatvės ir LaGrange Road sankryžoje, netoli Dominick's maisto parduotuvės. Norėdami platesnės informacijos, skambinkite Rutai Staniulienėi arba Editai Žiurinskienei tel. 708-226-2727.

Algimanto Kezio fotografijos paroda „Chicago 2000“ atidaroma vasario 5 d., šeštadienį, 7:30 val.v. Lietuvių dailės muziejuje, Lemonte. Ji veiks iki kovo 5 d.

LB Lemonto apylinkės valdybos ruošiamas Vasario 16-tosios minėjimas sekmadienį, vasario 13 d., 12 val. vyks PLC Lemonte.

Brighton Parko LB apylinkės Vasario 16-osios minėjimas rengiamas vasario 20 d., sekmadienį, Švč. M. Marijos Nekalto Prasidėjimo parapijos mokyklos salėje, tuoj po 10:30 val.r. lietuviškų šv. Mišių. Minėjime kalbės „Draugo“ vyriausioji redaktorė Danutė Bindokienė, meninę programą atliks „Spindulio“ šokėjai, vadovaujami Rasos Poskočionienės.

Janė Valys, Woodstock, CT, atsilųgindama už prenumeratą, pridėjo 100 dol. auką — ir už kalendorių, ir už atvirukus. Nuosirdus ačiū!

Kasmetinė darbo konferencija, kurią rengia JAV LB Švietimo taryba, vyks vasario 27 d., sekmadienį, Pasaulio lietuvių centre, Lemonte, Bočij mėnėje. Konferencija prasidės 9 val.r. šv. Mišiomis Pal. J. Matulaičio misijoje už gyvus ir mirusius mokytojus. Apie dalyvavimą prašome pranešti Švietimo tarybos pirmininkei Reginai Kucienei tel/faksu 708-301-6410 iki vasario 23 d.

Redaguojama J. Plačas. Medžiagą siųsti: 3306 W. 85th Place, Chicago, IL 60629

SAUSIO MĖNUO

Šis mėnuo yra išskirtinas iš daugelio sausio, nes jubiliejinis. Ši mėnesio šventė tūkstantmetį ir ne vieną, bet du. Galime didžiulius tokią įžymybę. Stenkimės tą jubiliejų geriausiai ir žymiais darbais įamžinti.

Neseniai minėjome liūdą devynių metų sukaktį, kai laisvės gynėjai savo mirtimi išgelbėjo Lietuvos nepriklausomybę.

Sausio 15-ji irgi istorinė diena. Prieš 77-rius metus nedidelė savanorių grupė atkovojo dalį Prūsų žemės, kurią šimtmečiais valdė vokiečiai. Ta Mažosios Lietuvos dalis vadinas Klaipėdos kraštas su Klaipėdos uostu. Didžiąją Mažosios Lietuvos dalį su Klaipėdą — Tvakstės miestu valdė rusai. Jie niekada ir šį kraštą nebuvo kojos įkėlę, darbar jį savinasi. Jėga mes to krašto negalime atgauti, bet savo širdyse mes jį turime mylėti ir laikyti savu. Mylėdami Lietuvą ir savo maldomis besikreipdami į Aukščiausiąjį, beveik stebuklingu būdu atgavome Nepriklausomybę. Tuo būdu elgdamiesi, gal sulauksime ir kito stebuklo — Prūsų žemės prijungimo prie Lietuvos.

Redaktorius

MINTYS PAGALVOJIMUI

... Kai lūpos taria „motina“ ir kai pasaulis visas ima trypt vaikystės švelnių saulėlydžių žėrėjime, kai lietuviškai ištartas žodis „tėviškė“ nubaltina visus laukus lyg horizonto praizdusiu pavasariu, kai trumpa maldą apgaubia viską dangaus žydrine, kuri nusitęsia nuo sielos gelmių lig anapus tolimų žvaigždžių užnūdusių amžių begalybės, tada sutviska vardų neturintios asmeninės pasaulėžiūros varšos (spalvos) — nepakartojamos ir niekad neatspėjamos.

Jei niekas neužrašė visų žodžių tomuose tokio žodžio, kuris galėtų pasakyti, kodėl tikrai lietuviškas tėviškės vardas žydi pavasario vyšniomis ir geltonuoja rudens berželių auksu, o visų kitų kalbų vertime be spalvų ir šaltas, tai iš ko supinti sakini, kuris nusaikytų visą sielos santykį su bėgančia pasaulio karusele, arba jo visų vertybių banguojančią gradaciją (laipsnišką kilmą) sieloje?

Ceslovas Masaitis
Mokslas daktaras, profesorius, visuomenininkas

LIETUVA SVETIMŲJŲ ITAKOJE

Po Vytauto Didžiojo dar daug valdovų valdė Lietuvą: Švitrigaila, Žygimantas I pataikavo lenkams, Kazimieras, Aleksandras vėl atstatė Lietuvos reikalus. Žygimanto II laikais buvo sunkus karas su Maskva. 1529 m. buvo parašytas Lietuvos Statutas. Po to buvusios valdovams valdant Lietuvą, lietuviams buvo blogesni laikai.

Kotryna II sujungė Lietuvos bajorus su Rusijos bajorais. Jie gavo daug teisių, bet valstietų gyvenimas pasidarys sunkesnis. Po Kotrynos II, jos sūnus Povilas valdė Lietuvą, bet nelabai greitai.

Aleksandras I (rusų caras) leido bajorams paleisti savo baudžiauninkus. Žymusis prancūzų valdovas Napoleonas Bonapartas užėmė Prūsiją ir, eidamas per Lietuvą į Rusiją, paleido baudžiauninkus. 1807 m. 1831 m. lietuviai ir lenkai sukilo prieš rusus. Lietuva pralaimėjo, o rusai žiauriai baudė.

Daina Ringutė
Lemonto Maironio
lituanistinės mokyklos
moksleivių metraštinis
1996/97 m.

JEIGU AŠ GYVENČIAU VYTAUTO DIDŽIOJO LAIKAIS

Seniai, laibai seniai aš buvau riteris. Aš kariavau daugelyje karų. Kryžiuočiai buvo mūsų priešai. Mūsų vadas Vytautas sukūrė stiprią valstybę. Aš buvau paaugūstintas ir vyriausių vadų lygi. Vytautas buvo labai patenkintas mano vadovavimu. Kai aš grįžau į Trakų pilį, man buvo iškeltas didelis pokylis. Man buvo smagu kovoti už Lietuvą.

Gintas Bradūnas

Vieną dieną sėdėjau mokykloje, suoloje. Tą dieną buvo mano gimtadienis. Staiga mintimis nuklydau kažkur kitur. Aš sėdėjau ant žirgo, turėjau ietį rankoje ir kardą prie šono. Aš buvau gerai apsisarvavęs ir dalyvavau Žalgirio mūšyje. Aš nukoviau 20 kryžiuočių. Tada aš nuėjau pas Vytautą Didįjį. Iš jo gavau vieną milijardą litų. Jaučiaus geroje nuotaikoje. Pasibaigė mano fantazija ir vėl grįžau į dabartį.

Sigitas Rimkus
Abu Baltimorės karaliaus
Mindaugo lit. m.-los mokiniai.
(„Mūsų metai“)

KALĖDOS PAS ŽUİKUTĮ

Tyliai, tyliai krenta sniegas Baltą pasaką jos seka: Apie melsvą aukštą dangų, Apie skaisčių saulės taką. Seka pasaką be žodžių Tuo tyliuotu kirtimu: Apie šaltą, tyrą grožį, Kurs banguoja iš erdvių. Mielią brangią tėviškę Mini Snaigės kirtime Ir mamytės pasakelę, Kur gaivina vis mane.

Taip gera mergaitė buvo pas žuikčius, kad ji visai užsimiršo kur esanti. Kiek ji ten išbuvo ir kaip sugrįžo namo, ji nemokėtų pasakyti.

Kai ji pabudo savo lovytėje, saulutės spinduliai krito ant kambario grindų. Jos mamytė buvo šventadieniškai apsiirgusi, o kiti namiškiai jau seniai buvo išėję į bažnyčią. Ir Aldytės laukė nauja suknėlė, buvo Kalėdos...

Ir dabar, po daugelio metų, Aldytė, jau užaugusi ir po sveltinu dangumi laukdama Kalėdų, atsimena anuos geruosius laikus savo tėvyneje. Ji negalėtų tikrai pasakyti, ar anąsyk buvo toks gražus sapnas, ar tokia nuostabi mamytės pasaka...

Pranas Naujokaitis

GEROJI ŠIRDIS

Prie namų, ant laiptelių, sėdi mergaitė ir gailiai verkia. Ji kokių septynerių metų, šviesiaplaukė, vardu Birutė. Verkia kokičia ir liūdina galvoja: „Kai aš užaugsiu ir bosiu

mama, aš savo vaikams pirksiu viską, viską, ko tik jie panorės, ir niekad jie neverks ir nelūdos, kaip aš dabar. Štai, atsisakė mama nupirkti man tą puiknią suknėlę, kuri išstatyta drabužių krautuvės lange. Ak, kokia graži toji suknėlė: melsva, žvaigždutėmis išmarginta — kaip vakaro dangus; o gal dar ir už dangų gražesnė“. Giliai atsidūsta Birutė ir vėl toliau svarsto, jau nusibraukusi ašaras: „Man mama pataria taupyti. Sako, bosiai dar maloniau, kai pati nusipirksi. O juk aš tikrai galiu susitaupyti. Dėdė Simas kiekvieną sekmadienį, apsilankydamas, duoda man pinigų. Kartais mamytė ir tėvelis. O ir tetutė Elzė duoda po vieną dolerį, kada tik pažaidžiu su mažuoju jos Vytautu ir jį išleidžiu į krautuvės. Andai mamytė nupirko mano santaupoms rausvą kiaušytę, kurios nugaroje plyšelis pinigams mesti. Nebepirksi daugiau saldinių, nei ledų. Taupysiu ir taupysiu!“ — Taip bemaštydama ji pralinksmėjo. Grįžusi vidun, papasakojo mamai apie savo pasiryžimą taupyti ir tuojau pat išbėgo į gretimą namus, kuriuose gyvena teta Elzė.

Vanda Frankienė-Vaitkevičienė (Bus daugiau)

GALVOSŪKIO NR. 61 ATSAKYMAS

Svarstykles parodo kūno svorį.

GALVOSŪKIS NR. 62 ATSAKYMAS

Kalėdų senelio žmonos receptas: Kiaušiniai, pienas, miltai, sviestas, cukrus, druska ir vanila.

GALVOSŪKIS NR. 63 ATSAKYMAI

Kryžiažodžio atsakymai: 1. Ramunė, 2. Šiuota, 3. Saulė, 4. Lubos, 5. Vėjas.

GALVOSŪKIO NR. 64 ATSAKYMAS

Rebuso patarlė: „Kaip pasiklosi, taip išmiegosi“.

GALVOSŪKIO NR. 65 ATSAKYMAS

A. Jautį kinkyti darbui arba kroviniams nešti, pradėta maždaug nuo 4000 m. prieš Kristaus gimimą, o vežimus traukti jaučiai pradėjo nuo 3000 m. pr. Kr. B. Asilas krovinius nešioja nuo 3000 m. pr. Kr. Arklys vežimus traukti pradėjo maždaug nuo 2000 m. pr. Kr. C. Maždaug nuo 1300 m. pr. Kr. žmogus pradėjo joti ant gyvulių. D. Manoma, kad kupranugariai pradėjo tarnauti žmogui nuo 1000 m. pr. Kr. E. Elniai pradėjo traukti roges ir atlikti kitus darbus anksčiau, negu 400 m. pr. Kr. (E. Brit., 11-119, Chicago, 1968).

GALVOSŪKIS NR. 81

Klaidinga ar teisinga, kad mezzosoprano balsas yra aukštesnis už sopraną? (5 t.)

GALVOSŪKIS NR. 82

Už kiekvieno berniuko stovi mergaitė. Už kiekvienos mergaitės stovi berniukas. Kiek reikia vaikų, kad sudarius tą derinį? (5 taškai)

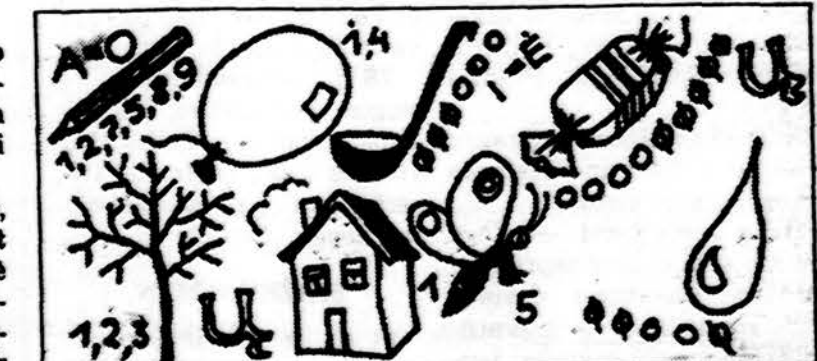
GALVOSŪKIS NR. 85

A. Kur Šv. Rašte pirma kartą rašoma apie „druską“ ir „cukrą“? B. Kur yra šokolado tėviškė? C. Kur prof. Stanislovas Rapolionis (1500-1545) gavo teologijos mokslų daktaro laipnį? D. Nuo kada žmonija vartoja pentinus (spurs)? E. Senovės graikų mitologijoje buvo devynios deivės-mūzos, kurios buvo mokslo ir meno globėjos. Kokie jų vardai? Už visus teisingai išspręstus uždavinius skiriama 10 taškų, o už dalinius atsakymus — 5 taškai. Atsiuntė kun. dr. E. Gerulius.

— Man, senutiuk, vienas dalykas neaiškus.
— Koks gi?
— Karvė ēda žalią žolę, o pienas — baltas.
— O tu, Juozuli, ar gertum žalią pieną?
— Brrrrr... ne, negalėčiau...

Leonardas Gutauskas

GALVOSŪKIS NR. 83

(Piešinėlis). Perskaitykite rebuse patarlę. (5 taškai)

GALVOSŪKIS NR. 84

(Piešinėlis). Kai pamatai kitą. Šiame piešinėlyje yra du kalakutai, kurie apytikriai šiek tiek skiriasi. Suraskite juos ir apibraukite. (5 taškai)